

Helsinki

Kulttuuripalvelujen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastusviraston arviointimuistio 2025

Kulttuuripalvelujen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Julkaisija

Helsingin kaupunki / Tarkastusvirasto

Tekijät

Juuli Mikkonen ja Jaakko Seppälä

Julkaisuvuosi

2026

Sisällys

1	Arviointikysymykset ja johtopäätökset	4
1.1	Arvioinnin tavoite ja laajuus	4
1.2	Arviointikysymykset ja kriteerit	4
1.3	Arviointiaineisto ja menetelmät	5
1.4	Johtopäätökset	5
2	Tausta	8
2.1	Kulttuuripalvelukokonaisuus	8
2.2	Kulttuuripalveluita koskevat strategiamaininnat	10
3	Havainnot	16
3.1	Onko kulttuuripalvelujen saatavuus parantunut eri puolilla Helsinkiä?	16
3.1.1	Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittäminen	16
3.1.2	Kulttuuripalvelujen tarjonnan mukautuminen kaupungin kasvun mukana	18
3.1.3	Taiteen saatavuuden ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksien parantaminen	21
3.2	Onko Helsingin kulttuurielämää monipuolistettu ja vahvistettu?	23
3.2.1	Kulttuuriavustusten kehittämisen jatkaminen	23
3.2.2	Helsingin aseman vahvistaminen kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana	24
3.2.3	Kulttuurielämän laajentuminen ja muuttuminen yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi	28
3.3	Onko Helsinkiä kehitetty tapahtumien ja kulttuurielämysten kaupunkina?	31
3.3.1	Tilojen ja alueiden tapahtumakäytön helpottaminen	32
3.3.2	Helsingin kilpailuasetelman parantaminen	34
3.3.3	Yöelämän ja yötalouden kehittäminen	35
3.3.4	Tapahtumien edellytysten sekä kulttuurin ja taiteen näkymisen ja kuulumisen edistäminen	37
3.4	Kulttuuripalvelujen käyttö ja asiakaskokemus	39
3.4.1	Käyntimäärien kehitys kulttuuripalveluissa	39
3.4.2	Kulttuuripalvelujen asiakaspalaute	45
	Lähteet	49

1 Arviointikysymykset ja johtopäätökset

1.1 Arvioinnin tavoite ja laajuus

Tavoitteena oli arvioida kaupunkistrategiassa 2021–2025 mainittujen kulttuuripalveluihin liittyvien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi arvioitiin fyysisiin käyntikertoihin perustuvan vetovoimaisuuden kehittymistä strategiakauden aikana kulttuuripalvelukokonaisuudessa, johon kuuluvat kaupunginmuseo, kaupunginorkesteri, kulttuurikeskukset sekä kulttuurin edistäminen -palvelu. Arvioinnissa huomioitiin myös käyntikerrat ennen koronapandemiaa.

Arviointi rajattiin kulttuuripalvelukokonaisuuteen. Näin ollen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan muut palvelukokonaisuudet, eli kirjastopalvelukokonaisuus, liikuntapalvelukokonaisuus ja nuorisopalvelukokonaisuus, jäivät arvioinnin ulkopuolelle.

1.2 Arviointikysymykset ja kriteerit

Tässä osiossa esitetään arviointikysymykset ja -kriteerit, sekä lyhyet vastaukset arviointikysymyksiin. Tarkemmat vastaukset perusteluineen esitetään johtopäätösluvussa 1.4.

Pääkysymys

Ovatko kulttuuripalvelut toteuttaneet Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 niille asetettuja tavoitteita? **Pääosin kyllä.**

Osakysymykset

1. Onko kulttuuripalvelujen saatavuus parantunut eri puolilla Helsinkiä? **Osittain.**
2. Onko Helsingin kulttuurielämää monipuolistettu ja vahvistettu? **Kyllä.**
3. Onko Helsinkiä kehitetty tapahtumien ja kulttuurielämysten kaupunkina? **Osittain.**

Kriteerit

Ensimmäinen osakysymys perustuu kaupunkistrategian mukaisiin tavoitteisiin kulttuurin saatavuudesta ja alueellisesta kehittämisestä. Kriteerinä on, että a) kulttuuripalvelujen tarjonta on mukautunut kaupungin kasvun mukana ja tarjonnut palveluita monipuolisesti eri puolilla kaupunkia, b) taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia on parannettu erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella sekä c) Eteläsatamasta, Makasiinirannasta, Itäkeskuksesta ja Suvilahdesta on kehitetty elämyksellisiä keskuksia.

Toinen osakysymys perustuu kaupunkistrategian mukaisiin tavoitteisiin kulttuurielämän vahvistamisesta. Kriteerinä on, että a) kulttuuriavustusten kehittämistä on jatkettu huomioimalla tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arvioinnissa antamat suositukset, b) Helsingin asemaa kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana on vahvistettu sekä c) Helsingin kulttuurielämä on laajentunut ja muuttunut yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi.

Kolmas osakysymys perustuu kaupunkistrategian mukaisiin tavoitteisiin tapahtumien ja kulttuurielämysten kehittämisestä. Kriteerinä on, että a) Helsinki on parantanut kilpailuasemaansa muun muassa kulttuurin suur tapahtumien isäntäkaupunkina ja b) tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa on edistetty.

Kriteerien toteutumista arvioidaan muun muassa toimialalta saatavien erilaisten toimenpideohjelmien sekä haastatteluista saatujen tietojen perusteella.

Selvitetty kysymys

Arviointikysymyksiin ja -kriteereihin tarkasteltujen aiheiden lisäksi arvioinnissa on selvitetty miten fyysiset käyntimäärät ovat strategiakauden aikana kehittyneet kulttuuripalvelukokonaisuudessa.

1.3 Arviointiaineisto ja menetelmät

Arviointiaineistona käytettiin haastatteluja ja tietopyyntöjä sekä tilastoja käyntimääristä. Arvioinnissa tehtiin alkuhaastattelujen lisäksi neljä haastattelua, yksi jokaiselle kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelulle. Arviointiaineistoa saatiin myös tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynniltä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Lisäksi arvioinnissa hyödynnettiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan keräämää asiakaspalautemateriaalia. Aineisto koottiin pääosin syksyllä 2025.

1.4 Johtopäätökset

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, ovatko kulttuuripalvelut toteuttaneet Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 niille asetettuja tavoitteita. Kysymykseen voidaan vastata, että kulttuuripalvelut ovat toteuttaneet lähes kaikkia palvelulle asetettuja tavoitteita. Osaa tavoitteista ei ole voitu toteuttaa kaikissa kulttuuripalvelukokonaisuuden palveluissa niiden luonteesta ja sijainnista johtuen, ja osaa tavoitteista on toteutettu yhteistyössä esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialan tai kaupunginkanslian kanssa.

Kulttuuripalvelut ovat strategiakaudella mukauttaneet tarjontaansa ja vieneet toimintaa eri puolille Helsinkiä, mutta toimenpiteiden laajuus ja vaikuttavuus ovat vaihdelleet palveluittain. Kaupunginmuseo ja kaupunginorkesteri toimivat pääosin keskusta-alueella, mutta ovat täydentäneet toimintaansa myös muualla kaupungissa esimerkiksi yhteistyössä kulttuurikeskusten kanssa. Selkeimmin kulttuuripalvelujen vaikutus kulttuuritarjonnan

alueelliseen laajentumiseen on näkynyt kulttuurin edistäminen -palvelussa, kun Helsingin malli -kehittämisavustuksia on kohdennettu kantakaupungin ulkopuolelle, ja näin vahvistettu kulttuuritoimintaa myös muualla kaupungissa.

Alueelliset kulttuurikeskukset (Kanneltalo, Maunula-talo, Malmitalo, Savoy-teatteri ja sen osana Espan lava, Stoa ja Vuotalo) ovat jo rakenteellisesti sijoittuneet eri puolille Helsinkiä, mikä tukee kulttuuripalvelujen alueellista saatavuutta. Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa pyrkinyt parantamaan taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia kantakaupungin ulkopuolella tilojen väliaikaiskäytön avulla. Kulttuuripalveluissa on tehty yhteistyötä myös Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittämisessä elämyksellisiksi keskuksiksi, mutta toistaiseksi kulttuuripalvelujen rooli kyseisten alueiden kehittämisessä on painottunut asiantuntijatyöhön.

Kulttuuripalveluissa on strategiakaudella toteutettu monipuolisesti toimenpiteitä Helsingin kulttuurielämän monipuolistamiseksi ja vahvistamiseksi. Kulttuuripalvelukokonaisuudessa oli ryhdytty kaikkiin tarkastuslautakunnan vuonna 2023 antamiin suositusten mukaisiin toimenpiteisiin, eli kulttuuriavustusten kehittämistä on jatkettu strategian mukaisesti. Tarkastuslautakunta suositteli esimerkiksi tavoitteiden määrittelyä uusien toimijoiden ja taiteenlajien nostamiseksi kaupungin tuen piiriin siten, että tuen kohdentumista uusille toimijoille voidaan seurata.

Helsingin asemaa kansallisena ja kansainvälisenä kulttuurikaupunkina on vahvistettu merkittävillä investoinneilla suuriin taidelaitoksiin sekä toteuttamalla kansainvälisiä tapahtumia ja yhteistöitä kaikissa palveluissa. Kulttuuriavustusten määrän kasvattaminen on luonut edellytyksiä kulttuurielämän monipuolistumiselle ja uusien sisältöjen syntymiselle. Lisäksi kulttuuripalvelut ovat lisänneet kulttuuritarjonnan kiinnostavuutta ja monipuolisuutta uudistamalla toimipisteitään ja ohjelmistojaan. Esimerkkejä tästä ovat kaupunginmuseon näyttely- ja museouudistukset, kaupunginorkesterin monipuolinen ja vaihtuva ohjelmisto sekä Annantalon, Caisan ja kulttuurikeskusten tekemät sisällölliset ja kohderyhmiä laajentavat uudistukset.

Helsingin kehittäminen tapahtumien ja kulttuurielämysten kaupunkina on strategiakaudella 2021–2025 perustunut pääosin yhteistyöhön kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan, kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan välillä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on osallistunut kehittämiseen muun muassa tilojen tapahtumakäyttöä koskevassa yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Tilojen väliaikaiskäytön helpottamiseksi on perustettu yhteinen asiantuntijatehtävä elokuussa 2024, mutta toistaiseksi tilojen käytön helpottaminen tapahtumia varten on edelleen kesken.

Yksittäisistä palveluista kaupunginmuseo ja kulttuurikeskukset ovat edistäneet tilojen ja alueiden tapahtumakäytön tavoitetta omien toimintojensa kautta. Kaupunginmuseo on ollut mukana alueiden kehittämisessä esimerkiksi Torien master plan -visiotyössä, ja kulttuurikeskusten tilat toimivat jatkuvasti tapahtuma- ja esityskäytössä. Helsingin

kilpailuaseman vahvistamisessa tapahtumakaupunkina kulttuuripalvelukokonaisuuden yksittäisillä palveluilla ei kuitenkaan ole ollut suoraa roolia, vaan kehittäminen on toteutunut pääosin yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa. Esimerkkinä tästä on *World Cities Culture Summit 2022* -huippukokouksen isännöinti, mikä vahvisti Helsingin kansainvälistä näkyvyyttä ja profiilia kulttuurikaupunkina.

Vaikka kulttuuripalvelut ovat strategiakauden aikana edistäneet tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkyvyyttä ja kuuluvuutta erityisesti keskustassa, yöelämän ja yötalouden kehittäminen ei ole jatkunut strategiatavoitteen mukaisesti. Minkään kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelun toiminnassa ei näkynyt yöelämän ja yötalouden kehittäminen, eikä kaupunginkansliankaan mukaan erillistä yöluotsin roolia tai vastaavaa tahoja nykyisin enää ole. Kaupunginkanslian viestintäosastolle palkattiin kesällä 2020 vuodeksi yöluotsi kehittämään yöelämää, mutta tehtävää ei tämän jälkeen enää jatkettu.

Arvioinnissa selvitettiin myös käyntimäärien kehitys strategiakauden aikana kulttuuripalvelukokonaisuudessa. Kaikkien palvelujen osalta käyntimäärät ovat kasvaneet selkeästi koronavuosien jälkeen. Etenkin kaupungin museo ja kaupunginorkesteri ovat päässeet strategiakauden lopussa joko yli koronaa edeltäneen tason tai lähelle sitä. Kulttuurin edistäminen -palvelun ja kulttuurikeskusten osalta ei saatu vertailukelpoisia käyntimäärätietoja koronaa edeltävältä ajalta laskentatapojen muututtua, mutta muutoin käyntimääriä tarkastellessa olivat nekin kasvaneet selkeästi koronavuosien jälkeen. Käyntimäärien lisäksi selvitettiin, miten kulttuuripalvelut keräävät asiakaspalautetta. Palvelut keräävät asiakaspalautetta säännöllisesti kävijäkyselyin ja pikapalauttein, mutta myös laajemmin avoimen palautteen ja asiakaskyselyiden avulla. Palautetta on kerätty myös kulttuurialan toimijoita kuulemalla ja osallistamalla heitä kulttuuripalvelujen toiminnan yhteiskehittämiseen. Saatuja palautteita seurataan ja niitä on hyödynnetty.

Kokonaisuutena tarkastellen kulttuuripalvelujen toimenpiteet ovat osittain parantaneet kulttuuripalvelujen saatavuutta eri puolilla Helsinkiä sekä kehittäneet Helsinkiä tapahtumien ja kulttuurielämysten pääkaupunkina. Kulttuuripalveluissa suoritettut toimenpiteet ovat myös vahvistaneet Helsingin kulttuurielämän monipuolisuutta. Tämä osoittaa sen, että kulttuuripalvelut ovat pääosin toteuttaneet Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 niille asetettuja tavoitteita.

2 Tausta

2.1 Kulttuuripalvelukokonaisuus

Kulttuuripalvelukokonaisuus on yksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan neljästä palvelukokonaisuudesta. Kulttuuripalvelukokonaisuudessa on kolme ydintehtävää, joita se toteuttaa yhdessä alan ammattilaisten sekä julkisten toimijoiden, kuten valtion ja korkeakoulujen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös muun muassa säätiöiden kanssa. Ydintehtävät ovat:

1. Toimii taiteen ja kulttuurin mahdollistajana ja yhteen kutsujana, joka varmistaa monipuolisen ammattimaisen taiteen ja kulttuurin olosuhteet Suomen pääkaupungissa.
2. Huolehtii, että jokaisella helsinkiläisellä on yhteys taiteeseen ja kulttuuriin läpi elämän.
3. Vahvistaa taiteen ja kulttuurin keinoin alueiden kukoistusta.¹

Kyseisissä tehtävissä korostuvat asiakaskeskeisyys sekä aloitteellinen yhteen kutsuminen ja alustana toimiminen, lastenkulttuurin aseman vahvistaminen ja kaupungin omien panostusten suuntaaminen yhdenvertaisuuden, inklusion ja moninaisuuden vahvistamiseen, taide- ja kulttuurialan alueellisen työn helpottaminen erityisesti kulttuurikeskusten osaamisen avulla sekä taiteen ja kulttuurin osaamisen kytkeminen osaksi ratkaisua alueiden ja elinvoiman kehittämisessä.²

Kulttuuripalvelukokonaisuus muodostuu neljästä palvelusta: kaupunginmuseosta, kaupunginorkesterista, kulttuurin edistäminen -palvelusta sekä kulttuurikeskukset -palvelusta (kuvio 1). Myös HAM Helsingin taidemuseo oli ennen osa kulttuuripalvelukokonaisuutta, mutta se säätöitettiin vuoden 2023 alusta.³

¹ Helsingin kaupungin intranet, Kuva, Palvelukokonaisuudet, Kulttuuripalvelukokonaisuus. Luettu 21.1.2026; Kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelustrategia 2021.

² Kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelustrategia 2021.

³ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiluonnokseen, sähköposti 3.3.2026.

Kulttuuripalvelukokonaisuus

Kaupunginmuseo	Kaupunginorkesteri	Kulttuurin edistäminen -palvelu	Kulttuurikeskukset -palvelu
<ul style="list-style-type: none"> - Kulttuuriperintöyksikkö - Yleisöpalvelut -yksikkö 	<ul style="list-style-type: none"> - Orkesteriyksikkö - Konserttituotantoyksikkö - Yleisöt ja vuorovaikutus -yksikkö - Orkesteripalvelut -yksikkö 	<ul style="list-style-type: none"> - Kumppanuusyksikkö - Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo - Kulttuurikeskus Caisa 	<ul style="list-style-type: none"> - Kanneltalo (+ Maunula-talo) - Malmitalo - Savoy-teatteri (ml. Espan lava) - Stoa - Vuotalo

Kuvio 1. Kulttuuripalvelukokonaisuuden organisaatiokaavio⁴

Helsingin kaupunginmuseon perustehtävä on Helsingin kulttuuriperinnön vaaliminen ja se on maailman ainoa museo, jonka aiheena on Helsinki. Kaupunginmuseolla on päämuseon lisäksi neljä muuta toimipistettä: Hakasalmen huvila, Ruiskumestarin talo, Duunarimuseo ja Ratikkamuseo. Museon kokoelmaan sisältyy noin miljoona valokuvaa ja 450 000 esinettä. Kokoelmat kasvavat sekä lahjoituksin että nykyajan aktiivisella dokumentoinnilla. Lisäksi kaupunginmuseo vaalii kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja ympäristöjä sekä toimii Keski-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona. Vastuumuseon tehtävä perustuu museolakiin. Keski-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona Helsingin kaupunginmuseo antaa asiantuntija-apua ja ohjausta kulttuuriperintöön liittyvissä kysymyksissä alueella, johon kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Tuusula, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Hyvinkää ja Mäntsälä.⁵

Helsingin kaupunginorkesteri vastaa sinfoniaorkesteritoiminnasta ja tuottaa klassisen musiikin palveluita. Toisin kuin muut kulttuuripalvelukokonaisuuden taide- ja kulttuurilaitokset, Helsingin kaupunginorkesterin taiteellinen sisältö tuotetaan sen oman henkilöstön toimesta. Kaupunginorkesterissa on 102 muusikkoa, jotka ovat Helsingin kaupungin työntekijöitä. Kaupunginorkesteri toimii Musiikkitalolla, jossa kaupunginorkesteri järjestää sinfoniakonserttinsa, sekä muut tapahtumansa ja tilaisuutensa harjoituksineen. Lisäksi orkesteri tekee säännöllisesti kansainvälisiä kiertueita. Kiertueiden lisäksi orkesteri esiintyy vaihtelevasti erilaisissa kokoonpanoissa eri puolilla Helsinkiä.⁶

Kulttuurin edistäminen -palvelussa huolehditaan kaupungin kulttuuritarjontaa täydentävistä kulttuuri- ja taidekasvatuspalveluista, Annantalosta ja Caisasta, ja kumppanuusyksikössä valmistellaan taide- ja kulttuuriavustukset sekä taiteen perusopetukseen liittyvät luvat.

⁴ Mukailten Helsingin kaupungin intranet, Kuva, Palvelukokonaisuudet, Kulttuuripalvelukokonaisuus. Luettu 21.1.2026; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁵ <https://www.helsinginkaupunginmuseo.fi/tietoa-museosta/>. Luettu 27.1.2026.

⁶ Helsingin kaupungin intranet, Kuva, Palvelukokonaisuudet, Kulttuuripalvelukokonaisuus. Luettu 21.1.2026; <https://helsinginkaupunginorkesteri.fi/fi/orkesterin-esittely>. Luettu 27.1.2026; Kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelustrategia 2021.

Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo on lapsille, nuorille ja heidän aikuisilleen omistettu taidekeskus, jossa voi käydä muun muassa kursseilla, tapahtumissa, näyttelyissä tai kahvilassa. Annantalo edistää lasten ja nuorten tasa-arvoista mahdollisuutta taiteen ja kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen Helsingissä. Kulttuurikeskus Caisa taas edistää Helsingin kehittymistä monimuotoiseksi kaupungiksi taiteen ja kulttuurin keinoin. Caisan toimintaan kuuluvat esitykset, erilaiset tapahtumat ja taidenäyttelyt sekä taideopetus.⁷

Kulttuurikeskukset-palvelussa vastataan taide- ja kulttuuripalvelujen sekä taidekasvatuspalvelujen tuottamisesta kaupunkilaisille alueellisissa kulttuurikeskuksissa, sekä ilmaistapahtumista niiden ympäristössä ja Malminkartanossa. Kulttuurikeskuksia ovat Kanneltalo, Maunula-talo, Malmitalo, Savoy-teatteri, Espan lava, Stoa ja Vuotalo. Kulttuurikeskukset tarjoavat helsinkiläisille monipuolisia kulttuuripalveluja, kuten konsertteja, teatteriesityksiä, näyttelyitä, lastentapahtumia ja taideopetusta. Kulttuurikeskusten tapahtumat toteutetaan tiiviissä yhteistyössä helsinkiläisen taide- ja kulttuurikentän sekä helsinkiläisten kanssa. Esitysten ja tapahtumien lisäksi kulttuurikeskuksissa voi olla muutakin palvelutarjontaa, kuten esimerkiksi kirjastopalveluita ja työväenopiston kursseja. Kulttuurikeskukset osallistuvat myös alueidensa kehittämiseen kulttuurilähtöisin menetelmin kaupunginkanslian kaupunkiuudistus-projektiryhmien ja esimerkiksi HAM Helsingin taidemuseosäätiön kanssa.⁸

Savoy-teatteri eroaa muista kulttuurikeskuksista. Savoy-teatteri on luonteeltaan keskustapalvelu, jonne tullaan ympäri pääkaupunkiseutua ja kauempaakin. Savoy-teatteri tunnetaan erityisesti kansainvälisenä vierailunäyttämönä, jossa vierailee vuosittain yli 200 esiintyjäryhmää. Savoy-teatterissa ei ravintolan lisäksi ole muita palveluita.⁹

2.2 Kulttuuripalveluita koskevat strategiamaininnat

Kaupunkistrategian 2021–2025 yksi painopistealueista on ”Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistajia”. Kaupunkistrategian mukaan tapahtumilla on merkittävä rooli Helsingin viihtyisyyden, elinvoiman ja vetovoimaisuuden rakentamisessa. Helsinki on tapahtumallisuuden vastuullinen kehittäjä, luotettava ja innostava kumppani, toimiva tapahtumien alusta sekä suosittu kongressikohde. Kaupunkistrategiassa tavoitellaan

⁷ Helsingin kaupungin intranet, Kuva, Palvelukokonaisuudet, Kulttuuripalvelukokonaisuus. Luettu 21.1.2026; <https://www.annantalo.fi/fi/tehtavat-ja-arvot>; <https://www.caisa.fi/fi/caisanesittely>. Luettu 27.1.2026;

⁸ Helsingin kaupungin intranet, Kuva, Palvelukokonaisuudet, Kulttuuripalvelukokonaisuus. Luettu 21.1.2026; <https://www.kanneltalo.fi/fi/talonesittely>; <https://www.malmitalo.fi/fi/info>; <https://www.stoa.fi/fi/esittely>; <https://www.vuotalo.fi/fi/vuotalo>. Luettu 27.1.2026; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁹ <https://www.savoyteatteri.fi/fi/esittely>. Luettu 27.1.2026; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

Helsinkiä, jonka kulttuurielämä laajenee ja muuttuu yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi.¹⁰

Kaupunkistrategiassa on useita kulttuuripalveluihin liittyviä mainintoja sekä ”Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistajia” että ”Toimiva ja kaunis kaupunki” -painopistealueissa. Strategiassa olevat maininnat, jotka koskevat kulttuuripalveluita ja ovat kulttuuripalvelukokonaisuuden vastuulla, ovat:

- kulttuuriavustusten kehittämistä jatketaan
- Helsingin kulttuurielämän laajentumista ja muuttumista yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi tavoitellaan
- Helsingin asemaa vahvistetaan kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana
- Eteläsatamasta, Makasiinirannasta, Itäkeskuksesta ja Suvilahdesta kehitetään elämyksellisiä keskuksia, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä
- kulttuuripalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana, tarjoten palveluita monipuolisesti eri puolilla kaupunkia
- tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa edistetään.¹¹

Edellä mainittujen lisäksi kaupunkistrategiassa on esitetty muitakin kulttuuriin liittyviä mainintoja. Kyseiset maininnat eivät ole vain kulttuuripalveluiden vastuulla, vaan niitä on toteutettu esimerkiksi yhdessä kaupunginkanslian tai kaupunkiympäristön toimialan kanssa, tai pääosin kyseisten toimialojen toimesta. Strategiassa mainitaan, että

- tilojen ja alueiden käyttöä tapahtumiin helpotetaan ja sääntelyä kevennetään
- Helsinki parantaa kilpailuasemaansa muun muassa kulttuurin suur tapahtumien isäntäkaupunkina
- Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittämistä jatketaan
- taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia parannetaan erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella.¹²

Kaupunkistrategiassa 2021–2025 mainittiin myös Helsingin tukevan erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta kulttuuri- ja tapahtuma-alaa koronakriisistä selviämisessä. Tätä varten kohdennettiin erillistä koronapalautumisrahaa muun muassa kulttuuri- ja tapahtuma-alan tukemiseen. Palautumista tuettiin esimerkiksi luomalla matkailun ja tapahtumien toimintaohjelma ja uusimalla kulttuurin avustuslinjaukset.¹³

¹⁰ Kasvun paikka. Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025.

¹¹ Kasvun paikka. Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025; Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

¹² Kasvun paikka. Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025; Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

¹³ Kasvun paikka. Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025; Kasvun paikka. Kaupunkistrategian 2021–2025 arviointi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto jakoi 102 toimijalle vuosina 2020–2021 yhteensä noin kolme miljoonaa euroa erityisavustusta koronasta toipumiseen. Lisäksi vuonna 2021 kaupunginvaltuusto myönsi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 3,5 miljoonaa euroa toimintakatteen kertaluonteiseksi alitusoikeudeksi. Tästä jaettiin kulttuuripalveluille noin 2,12 miljoonaa euroa. Myös vuosille 2022–2023 kohdennettiin koronatoipumiseen varattua määrärahaa taide- ja kulttuuriavustuksiin noin 1,75 miljoonaa euroa.¹⁴

Uudessa kaupunkistrategiassa 2025–2029 nousee myös esiin kulttuuriin liittyviä tavoitteita. Esimerkiksi painopisteessä ”Viihtyisät ja yhteisölliset naapurustot” on mainittu muun muassa houkutteleva kulttuuri saavutettavan matkan päässä. Kaupunkistrategian mukaan Helsinki varmistaa kulttuuritarjonnan alueellisen kattavuuden ja monimuotoisuuden. Lisäksi kaupunkistrategiassa mainitaan eri alueiden elinvoimaa lisäävien tilojen väliaikaiskäyttö taiteen ja kulttuurin tekijöille sekä laajemmin kolmannelle sektorille. Taide ja kulttuuri nostetaan uudessa kaupunkistrategiassa esiin myös lasten ja nuorten kautta, kun Helsinki aikoo varmistaa lasten ja nuorten tasa-arvoisen pääsyn taiteen ja kulttuurin äärelle.¹⁵

Painopisteessä ”Elämää, elinvoimaa, osaamista ja kasvua” on myös esitetty kulttuuriin liittyviä tavoitteita. Kaupunkistrategian mukaan kaupunkitilaa aktivoidaan erilaisille kulttuuri- ja tapahtumatoiminnoille. Lisäksi kaupunkistrategiassa mainitaan sekä vakiintuneiden että uusien kulttuuritoimijoiden toimintaedellytysten tukeminen.¹⁶

Kaupungin talousarviot 2021–2025

Kaupungin vuosien 2021–2025 talousarvioissa on esitetty joitain kaupunkistrategian kulttuurimainintoihin liittyviä tavoitteita. Esimerkiksi vuoden 2025 sitovaksi toiminnan tavoitteeksi oli asetettu väestöryhmien välisten positiivisten kohtaamisten lisääntyminen kaupunkiuudistusalueilla, mitä mitataan käyntikertojen lukuarvon kasvulla. Tavoite liittyy osittain kaupunkistrategiassa mainittuun kulttuuripalvelujen tarjonnan mukautumiseen kaupungin kasvun mukana, tarjoten palveluita monipuolisesti eri puolilla kaupunkia. Vuoden 2025 sitova tavoite toteutui, sillä tavoitteeksi asetettu vähintään 10 prosentin käyntikertojen kasvu ylittyi selvästi. Käyntikerrat vuoden 2023 toteumaan verrattuna kasvoivat lopulta 116 prosenttia.¹⁷

Vuoden 2024 sitova toiminnan tavoite ”Parannetaan toiminnan elinvoimaisuutta palveluverkkosuunnittelun avulla varmistamalla, että palveluja toteutetaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen” liittyi myös edellä mainittuun kulttuuripalvelujen tarjonnan mukautumiseen kaupungin kasvun mukana.

¹⁴ Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto 24.11.2020 § 33; Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 7.9.2021 § 130; Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto 22.3.2022 § 7.

¹⁵ Helsinki josta voimme olla ylpeitä. Kaupunkistrategia 2025–2029.

¹⁶ Helsinki josta voimme olla ylpeitä. Kaupunkistrategia 2025–2029.

¹⁷ Helsingin kaupungin talousarvio 2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistioluonnokseen, sähköposti 3.3.2026.

Vuoden 2024 sitova tavoite toteutui, sillä toimialayhteinen palveluverkkosuunnittelun toimintamalli valmistui.¹⁸

Vuosien 2023 ja 2022 talousarvioissa oli sitovia toiminnan tavoitteita liittyen muun muassa strategian mainintaan tavoitteesta laajentaa Helsingin kulttuurielämää ja sen muuttumisesta yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi, sillä sitovat tavoitteet olivat käyntimäärätavoitteita. Viimeisenä koronarajoitusten vuonna 2022 ei vielä aivan ylletty käyntimäärätavoitteeseen, mutta vuonna 2023 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla onnistuttiin ylittämään sekä fyysisten että digitaalisten käyntikertojen tavoite.¹⁹

Vuoden 2021 yksi sitovista toiminnan tavoitteista liittyi kaupunkistrategian mainintaan Helsingin kilpailuasetelmansa parantamiseen muun muassa kulttuurin suur tapahtumien isäntäkaupunkina, sillä tavoitteeseen ”Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle” liittyi kuntalaisille aktiivinen ja houkutteleva Helsinki, joka vetää puoleensa myös matkailijoita ja suur tapahtumia. Tavoitteen toteutuksessa ei kuitenkaan keskitytty tähän osa-alueeseen, vaan ikäihmisten hyvinvoinnin vahvistamiseen.²⁰

Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030

Helsingin kaupunki asetti keväällä 2019 itsenäisen työryhmän valmistelemaan kaupungille taide- ja kulttuurivision. Taiteen ja kulttuurin kentän asiantuntijoista koottu työryhmä valmisteli Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030 -vision ja luovutti sen kaupungille elokuussa 2020. Vision tarkoitus on vahvistaa Helsingin asemaa omaleimaisena ja kansainvälisesti kiinnostavana kulttuurikaupunkina.²¹

Visiossa on esitetty toimenpide-ehdotuksia vision saavuttamiseksi. Esimerkiksi yhdeksi vision tavoitteeksi on asetettu, että ”Helsinki vahvistaa rooliaan kulttuurin alustana, mahdollistajana ja yhteen kutsujana”. Tämän toimenpide-ehdotukseksi on esitetty laadittavan toimialayhteisen kulttuurin ja luovien alojen tilaohjelman, jonka avulla edistetään tyhjillään olevien kaupungin tilojen kulttuurikäyttöä, esimerkiksi tarjoamalla niitä alennetulla hinnalla työskentelyyn ja esittämiseen. Tilaohjelmalla kaupunki myös varmistaa tilat ja toimintamahdollisuudet konserteille sekä tapahtumille osana elävää kaupunkikulttuuria. Suvilahden alueesta kehitetään ympärivuotinen tapahtuma-alue.²²

Toiseksi edellä mainitun tavoitteen toimenpide-ehdotukseksi on esitetty kulttuurin ja taiteen resurssien varmistamista kaupungin kasvaessa sitomalla kulttuurin toiminta- ja avustusmäärärahojen kasvu vastaamaan vähintään väkiluvun kasvua ja kustannusten nousua.²³ Kyseisen tavoitteen toimenpide-ehdotukset liittyvät osittain kaupunkistrategian

¹⁸ Helsingin kaupungin talousarvio 2024.

¹⁹ Helsingin kaupungin talousarviot 2022 ja 2023; Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimintakertomukset 2022 ja 2023; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

²⁰ Helsingin kaupungin talousarvio 2021.

²¹ <https://www.hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/kaupungin-organisaatio/toimialat/kulttuurin-ja-vapaa-ajan-toimiala/taide-ja-kulttuuri-helsingissa-2030>. Luettu 20.5.2025.

²² Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030.

²³ Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030.

mainintoihin kulttuuriavustusten kehittämisen jatkamisesta, tilojen ja alueiden käytön helpottamisesta tapahtumiin ja sääntelyn keventämisestä sekä Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittämisestä elämyksellisiksi keskuksiksi.

Tavoitteen ”Helsinki mahdollistaa jokaiselle helsinkiläiselle elämänikäisen yhteyden taiteeseen ja kulttuuriin” erääksi toimenpide-ehdotukseksi on esitetty taiteen monimuotoisuutta ja saavutettavuutta lisäävien käytäntöjen vahvistaminen, esimerkiksi ottamalla huomioon kulttuuritoimijoiden toimintasuunnitelmissa se, että kaupunki on entistä monimuotoisempi ja monikielisempi.²⁴ Kyseisen tavoitteen toimenpide-ehdotus liittyy osittain kaupunkistrategian mainintaan kulttuuripalveluiden tarjonnan mukautumisesta kaupungin kasvun mukana, tarjoten palveluita monipuolisesti ja eri puolilla kaupunkia.

Tavoitteen ”Helsinki tekee luovan Helsingin tiekartan taiteen ja luovien alojen mahdollisuuksien hyödyntämiseksi koko kaupungin kehittämisessä” erääksi toimenpide-ehdotukseksi on esitetty taiteen ja kulttuurin tuomista kiinteäksi osaksi kaupunkisuunnittelua ja kaupungin rakentamista niiden kaikissa vaiheissa. Toiseksi toimenpide-ehdotukseksi on esitetty myös esimerkiksi Helsingin aseman seuraamista Euroopan komission *Cultural and Creative Cities* -arvioinnissa yhtenä strategisena mittarina.²⁵ Kyseisen tavoitteen toimenpide-ehdotukset liittyvät osittain kaupunkistrategian mainintoihin Helsingin kilpailuasetelman parantamisesta muun muassa kulttuurin suur tapahtumien isäntäkaupunkina, Helsingin aseman kansallisesta ja kansainvälisestä vahvistamisesta merkittävien taidelaitosten kotipaikkana sekä tapahtumien edellytysten sekä kulttuurin ja taiteen näkymisen ja kuulumisen edistämisestä keskustassa.

Lainsäädäntö

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 3 §:n mukaan kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

1. edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä
2. luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle
3. edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa
4. tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen
5. edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa

²⁴ Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030.

²⁵ Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030.

6. edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa
7. edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.²⁶

Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse tai esimerkiksi yhteistyössä toisten kuntien kanssa. Kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee kuitenkin olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista. Myös asukkailla tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan kulttuuritoimintaan ja sitä koskevan päätöksenteon valmisteluun. Toiminnan järjestämisessä on lisäksi otettava huomioon paikallisten kieliryhmien tarpeet. Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain tavoitteiden ja tehtävien toteuttamiseksi sekä kunnan kulttuuritoiminnan kehittämiseksi tuotetaan tietoja ja arvioidaan toimintaa opetus- ja kulttuuriministeriön päätösten mukaisesti. Kulttuuritoimintaansa koskevan tiedon tuottamisesta ja kulttuuritoiminnan arvioinnista vastaa kunta. Kunnan tulee arvioida kulttuuritoiminnan toteuttamista osana kuntastrategiansa arviointia ja seurantaa. Arvioinnin keskeiset tulokset tulee julkistaa.²⁷

Kuntaliiton määrittelyn mukaan kulttuuritoiminta voidaan jaotella yleiseen kulttuuritoimintaan, taiteen perusopetukseen ja taidekasvatukseen sekä musiikki-, teatteri- ja museotoimintaan. Näiden toimintaan vaikuttaa muun muassa museolaki, laki taiteen perusopetuksesta sekä laki esittävän taiteen edistämisestä.²⁸

²⁶ Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

²⁷ Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

²⁸ <https://www.kuntaliitto.fi/hyvinvointi-ja-sivistys/kulttuuri-ja-kirjastopalvelut>. Luettu 27.5.2025; Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998; Museolaki 314/2019; Laki esittävän taiteen edistämisestä 1082/2020.

3 Havainnot

3.1 Onko kulttuuripalvelujen saatavuus parantunut eri puolilla Helsinkiä?

Ensimmäiseen osakysymykseen vastataan tarkastelemalla seuraavia kaupunkistrategian kulttuuripalveluita koskevia mainintoja:

- Eteläsatamasta, Makasiinirannasta, Itäkeskuksesta ja Suvilahdesta kehitetään elämyksellisiä keskuksia, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä
- kulttuuripalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana, tarjoten palveluita monipuolisesti eri puolilla kaupunkia
- taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia parannetaan erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella.

Luettelon ylin kulttuuriin liittyvä maininta on kaupunkikehityksellisestä näkökulmasta kaupunkiympäristön toimialan vastuulla. Myöskään luettelon alin kulttuuriin liittyvä maininta ei ole vain kulttuuripalvelujen vastuulla, vaan sitä on toteutettu yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.²⁹

3.1.1 Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittäminen

Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittäminen elämyksellisiksi keskuksiksi on kaupunkikehityksellisestä näkökulmasta kaupunkiympäristön toimialan vastuulla, mutta myös kulttuuripalveluissa on tehty toimia osalla alueista. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on kaupunkiympäristön toimialan kanssa yhteistyössä selvittänyt Suvilahden alueella taiteen ja kulttuurin tilojen väliaikaiskäytön mahdollisuutta.³⁰

Kulttuuripalveluista millään yksittäisellä palvelulla ei vielä toistaiseksi strategiakauden 2021–2025 aikana ole ollut suurta roolia Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittämisessä. Kulttuuripalveluissa on kuitenkin tehty alueiden kehittämiseen liittyen asiantuntijatyötä. Esimerkiksi kulttuurijohtaja on strategiakaudella toiminut HAM-tilahanketyöryhmän vetäjänä, ja työryhmän ehdotus oli sijoittaa HAM Helsingin taidemuseon uudet tilat Makasiinirantaan. Myös uuden Eteläsataman Makasiinirantaan nousevan Arkkitehtuuri- ja designmuseon eli AD-museon valmistelurooleissa ovat olleet kulttuuripalvelujen asiantuntijoita, kun ensin keskeisessä valmisteluroolissa oli kulttuurikeskukset-palvelun päällikkö ja sittemmin museonjohtaja. Lisäksi Itäkeskuksessa

²⁹ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

³⁰ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025; Tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 5.12.2025.

sijaitsevan Stoaan perusparannuksen ja laajennuksen tarvepäättös valmisteltiin kulttuuripalvelukokonaisuudessa strategiakauden 2021–2025 aikana laajalla kaupunkilaisten osallistamisella. Stoaan johtaja on myös ollut projektipäällikkönä hankkeessa ja kulttuurijohtaja hankkeen omistajana. Arkkitehtuurikilpailuvaiheessa hanke on siirtynyt kaupunkiympäristön toimialan johdettavaksi.³¹

Kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseolla ei ole ollut strategiakauden aikana erityistä roolia toteuttamassa tavoitetta Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittämisestä elämyksellisiksi keskuksiksi. Kaupunginmuseolla ei ole ollut museokohteisiin tai yleisötoimintaa liittyvää toimintaa kyseisillä alueilla, mutta museo on ollut mukana alueiden kehittämisessä rakennussuojelun näkökulmasta. Kaupunginmuseo on esimerkiksi laatinut rakennussuojelun periaatteet Suvilahden läheisyydessä sijaitsevan Hanasaaren voimalaitoksen suojelemiseksi. Lisäksi Itäkeskuksessa sijaitsevassa kulttuurikeskus Stoassa kaupunginmuseo on tehnyt sekä rakennus- että puistohistoriallista selvitystä.³²

Kaupunginorkesteri

Eteläsatamassa, Makasiinirannassa, Itäkeskuksessa ja Suvilahdessa ei ole sinfoniaorkesterin esiintymispaikoiksi soveltuvia tiloja. Orkesterin pienyhtyeet kuitenkin soittavat kamarimusiikkia myös pienemmissä tiloissa kuten muun muassa kaupunginkirjaston kanssa yhteistyössä järjestettävän vuosittaisen Kaupunginorkesteri kirjastossasi -kiertueen yhteydessä.³³

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Eteläsataman, Makasiinirannan, Itäkeskuksen ja Suvilahden kehittäminen elämyksellisiksi keskuksiksi ei liity suoraan kulttuurin edistäminen -palvelun yksikköjen toimintaan. Välillisesti kulttuurin edistäminen -palvelu voi kuitenkin hieman vaikuttaa kyseisten alueiden kehittämiseen. Kulttuurin edistäminen -palvelun kumppanuusyksikössä voidaan esimerkiksi avustaa toimijoita, jotka sijaitsevat kyseisillä alueilla.³⁴

Kulttuurikeskukset

Kulttuurikeskusten toiminnoista yksi kulttuurikeskus, Stoa, sijaitsee Itäkeskuksessa, joka on yksi strategiassa mainituista alueista. Stoaan tiloille ollaan lähivuosina tekemässä perusparannus ja laajennus. Hankkeen yhteydessä Stoaan tilojen määrä tulee noin kaksinkertaistumaan, jotta se voi tulevaisuudessa vastata paremmin Itäkeskuksen

³¹ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

³² Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025.

³³ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

³⁴ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön haastattelu 2.10.2025; Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

kasvavan väestön tarpeisiin. Vaikuttaa siis siltä, että kulttuurikeskukset ovat toteuttaneet tätä strategian tavoitetta ainakin osittain.³⁵

3.1.2 Kulttuuripalvelujen tarjonnan mukautuminen kaupungin kasvun mukana

Kulttuuripalvelukokonaisuuden kaikki palvelut ovat strategiakaudella 2021–2025 jollain tapaa mukauttaneet tarjontaansa ja tarjonneet palveluita monipuolisesti eri puolilla kaupunkia, toiset enemmän ja toiset vähemmän. Kaupunginmuseo ja -orkesteri ovat keskustasijainnistaan huolimatta pystyneet laajentamaan tarjontaansa myös muualle kaupunkiin esimerkiksi yhteistöiden kautta. Kulttuurin edistäminen -palvelu on toteuttanut tavoitetta muun muassa avustusten kautta, kun Helsingin malli -kehittämisyhteistyö on kohdennettu kantakaupungin ulkopuolelle. Kulttuurikeskukset taas jo lähtökohtaisesti sijaitsevat ja toimivat eri puolilla kaupunkia, mutta ovat myös laajentaneet toimintaansa kaupunkiudistusalueilla toteuttaen yhdessä taiteilijoiden ja asukkaiden kanssa tapahtumasarjoja, festivaaleja, konsertteja ja muita kaupunkitapahtumia.³⁶

Kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseo sekä kaikki sen toimipisteet sijaitsevat eteläisessä suurpiirissä. Kaupunginmuseo on kuitenkin strategiakauden aikana valinnut yhdeksi toiminnan kärjekseen alueellisuuden. Kaupunginmuseossa on näin ollen aktiivisesti mietitty, miten toimia voidaan toteuttaa myös museon seinien ulkopuolella. Yhdeksi toteutustavaksi valikoitui Kulttuurin kummilapsitoiminta. Vuonna 2020 ja sen jälkeen syntyneet helsinkiläislapsen saavat vuosittain kutsun vähintään kahteen omien kulttuurikummiensa järjestämään tapahtumaan aina siihen saakka, kun lapsi aloittaa koulun. Helsingin kaupunginmuseo aloitti vuonna 2023 syntyvien lasten kummina ohessa muutaman muun museon kanssa. Kaupunginmuseo on kummilapsitoiminnan myötä onnistunut mukauttamaan palvelutarjontaansa hieman myös eteläisen suurpiirin ulkopuolelle. Vuonna 2025 kummilapsitoimintaa järjestettiin Kanneltalossa ja Malmitalossa, jotka sijaitsevat läntisessä ja koillisessa Helsingissä.³⁷

Kaupunginmuseo on tavoitellut palvelujen tarjoamista eri puolilla kaupunkia myös yhteistyön kautta. Yhteistyötä on tehty muun muassa kulttuurikeskusten kanssa. Esimerkiksi vuonna 2022 kaupunginmuseo toteutti Kannelmäessä Kanneltalon 30. juhluvuonna historiaopastuksia ja kävelykierroksia, ja vuonna 2023 kaupunginmuseo järjesti Vuotalossa afrohelsinkiläisten hankkeeseen liittyen näyttelyn. Myös Meri-Rastilassa on järjestetty toimintaa, kun kaupunginmuseo toteutti yhdessä Helsingin yliopiston kanssa

³⁵ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025.

³⁶ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

³⁷ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025;

<https://www.helsinginkaupunginmuseo.fi/2022/12/15/kaupunginmuseosta-kulttuurikummi-helsinkilaisvauvoille-vuoden-2023-alusta/>. Luettu 29.1.2026.

muistojen keruun ja tutkimushankkeen vuosina 2023–2024. Vuonna 2025 Helsingin kaupungin täyttäessä 475 vuotta kaupunginmuseo järjesti historiaa elävöittäviä tapahtumia eri kaupunginosissa, kuten Itäkeskuksessa, Lauttasaassa, Malmilla, Pihlajamäessä ja Tapanilassa.³⁸

Kaupunginorkesteri

Kaupunginorkesterin pienryhmät esiintyvät säännöllisesti eri puolilla kaupunkia. Orkesteri on toteuttanut kaupunginkirjaston kanssa kaupunginorkesteri kirjastossasi -kamarimusiikkisarjaa vuodesta 2020 lähtien. Konsertteja järjestetään syksyisin 12 lähikirjastossa eri puolilla Helsinkiä. Suuren kokoonpanon orkesterikonsertteja on järjestetty Kannelmäen kirkossa, Paavalinkirkossa, Vuotalossa ja Stoassa. Kaupunginorkesteri on siis strategiakaudella 2021–2025 onnistunut tarjoamaan palveluita eri puolilla kaupunkia ja näin ollen toteuttanut strategian tavoitetta kulttuuripalvelujen tarjonnan mukauttamisesta.³⁹

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Kulttuurin edistäminen -palvelu vaikuttaa kulttuuripalvelujen tarjontaan pääosin kumppanuusyksikön kautta, jossa myönnetään kulttuuriavustuksia. Helsingissä edistetään elävää kaupunkikulttuuria ja asukkaiden osallisuutta myöntämällä avustuksia esimerkiksi kaupunginosatapahtumiin ja alueellisiin kulttuurihankkeisiin. Strategiakaudella 2021–2025 on osana tavoitetta toteutettu Helsingin malli -kehittämisyavustusta, joka on osallistavan ja alueellisen kulttuurityön toimintamalli. Helsingin mallin avustuksia voidaan myöntää helsinkiläisille rekisteröityneille taide- ja kulttuurilaitoksille ja -yhteisöille lähtökohtaisesti kolmivuotisiin hankkeisiin. Mallissa taidelaitoksia ja taiteen ammattilaisryhmiä kannustetaan toimimaan eri kaupunginosissa yhteistyössä paikallisten asukkaiden ja yhteisöjen kanssa. Strategiakauden aikana Helsingin mallin vuosien 2022–2024 kolmannen hankekauden kohdealueet olivat Tapulikaupunki-Suutarila, Pihlajamäki-Pihlajisto, Malmi ja Kontula. Neljännelle hankekaudelle kohdekaupunginosiksi valikoituivat kaupunkiuudistusalueet eli Malmi, Kontula, Meri-Rastila ja Kannelmäki-Malminkartano.⁴⁰

Kaupunkiuudistusalueille kohdennettiin Helsingin mallin avustusten lisäksi vuonna 2025 käyttöönotettu alueellisen harrastamisen erillisavustus, jonka tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten luottamusta tulevaisuuteen, omaan osaamiseen ja vaikutusmahdollisuuksiin taide- ja kulttuuriharrastusten kautta. Avustuksella tuettiin toimintaa, joka tunnistaa harrastamisen esteitä ja tarjoaa niihin ratkaisuja. Toiminta tuli kohdentaa ensisijaisesti 9–18-vuotiaille lapsille ja nuorille, erityisesti

³⁸ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025.

³⁹ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

⁴⁰ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön haastattelu 2.10.2025; Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025; <https://avustukset.hel.fi/fi/tietoa-avustuksista/kulttuurin-avustukset/helsingin-mallin-kehittamisavustukset>. Luettu 3.2.2026; Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto 29.4.2021 § 9.

kaupunkiudistusalueilla tai muilla alueilla, joilla osallistuminen harrastustoimintaan on alle kaupungin keskiarvon.⁴¹

Kulttuurin edistäminen -palveluun kuuluvat Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo ja Kulttuurikeskus Caisa ovat myös tehneet toimenpiteitä kulttuuripalvelujen tarjonnan mukauttamiseksi kaupungin kasvun mukana ja tarjonneet mahdollisuuksiensa mukaan palveluita eri puolilla kaupunkia. Annantalosta on koordinoitu esimerkiksi Lastenkulttuuria jokaiselle! -kampanjaa loppuvuodesta 2025. Kulttuurikeskus Caisa on myös tehnyt strategiakauden 2021–2025 aikana töitä tavoitteen eteen, kuten laajentanut saavutettavuutta valikoiduilla toimenpiteillä, jotka tukevat kaupungin kasvun ja monipuolisuuden tavoitteita. Esimerkiksi Kino Caisa goes Arabia -ulkoilmaelokuvasarja syksyllä 2025 Arabianmäen puistossa toi kulttuurielämyksiä kantakaupungin ulkopuolelle ja tavoitti uusia yleisöjä lähiöissä. Lisäksi Caisa on osallistunut keskustelukulttuurin vahvistamiseen Helsinki puhuu -tapahtumassa Espan lavalla, jossa muun muassa tarjottiin monikielisiä ja saavutettavia sisältöjä kaupunkilaisille. Merkittävä osa Caisan työtä on myös vuosittainen kansalaisuusjuhla, joka juhlistaa Suomen kansalaisuuden saaneita asukkaita ja vahvistaa kotoutumista kulttuurin keinoin kaupungintalon juhlasalissa. Caisan toiminta on pääosin keskittynyt keskusta, mutta toteutettujen toimenpiteiden kautta Caisa on onnistunut tukemaan strategian tavoitetta tarjota kulttuuripalveluja monipuolisesti eri puolilla kaupunkia.⁴²

Kulttuurikeskukset

Helsingin viisi kulttuurikeskusta ovat sijoittuneet laajasti ympäri kaupunkia. Niiden alkuperäinen tarkoitus oli viedä taidetta ja kulttuuria sinne, missä ihmiset asuivat, jotta niistä nauttiakseen ei olisi pakko lähteä keskustaan. Kulttuurikeskukset tarjoavat monipuolisesti konsertteja, teatteri-, tanssi ja sirkusesityksiä, elokuvanäytöksiä, vaihtuvia näyttelyitä sekä yhteisöllisiä tapahtumia, kuten iltapäivätansseja ja kohtaamiskahviloita. Lisäksi keskuksilla on laaja taidekasvatusohjelma alueen koulujen ja päiväkotien kanssa, sekä esityksiä ja tapahtumia lapsille ja perheille. Keskukset siis tarjoavat monipuolisia kulttuuripalveluita niillä alueilla, joissa ne ovat sijoittuneena. Lisäksi kulttuurikeskukset ovat strategiakauden aikana toteuttaneet useita eri kulttuurien kohtaamiseen tähtääviä hankkeita yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston maahanmuuttoyksikön kanssa. Kulttuurikeskuksilla on myös yhteys ja keskinäinen toisiaan tukeva vaikutus alueiden kirjastojen kanssa. Loppuvuonna 2025 ei ole vielä tiedossa onko kulttuurikeskuksia tulossa lisää uusille alueille. Päätökset mahdollisista uusista kulttuurikeskuksista tehdään kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluverkkoselvityksen

⁴¹ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

⁴² Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

perusteella. Kulttuurikeskukset kuitenkin omalta osaltaan tukevat strategian tavoitetta ja tarjoavat palveluita monipuolisesti eri puolilla kaupunkia.⁴³

3.1.3 Taiteen saatavuuden ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksien parantaminen

Taiteen saatavuuden ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksien parantamisen yhtenä merkittävänä keinona pidetään avustusten myöntämistä. Myös kaupunkiympäristön toimialan kanssa yhteistyössä toteutetun taiteen ja kulttuurin tilojen väliaikaiskäytön kautta on pyritty parantamaan taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia kantakaupungin ulkopuolella.

Kaupunkiympäristön toimialan Tilat-palvelu on ostanut edelleenvuokrauspalvelua omasta käytöstä poistuville toimitiloille. Purkua tai uutta käyttöä odottavia rakennuksia tai toimitiloja on väliaikaisesti hyödynnetty myös kulttuuritoiminnassa.⁴⁴

Kaupunginmuseossa ei ole toimintatavasta ja toimipaikkojen sijainnista johtuen ollut roolia taiteen saatavuuden ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksien parantamisessa kantakaupungin ulkopuolella. Kaupunginorkesteri on osaltaan edistänyt taiteen saatavuuden tavoitetta verkkoesitysten sekä yhdessä Helsingin kaupunginkirjaston kanssa järjestettyjen kamarimusiikkikiertueiden kautta. Muissa palveluissa tavoitetta on pystytty toteuttamaan paremmin, esimerkiksi kulttuurin edistäminen -palvelussa myöntämällä avustuksia kantakaupungin ulkopuolella toimiville toimijoille ja kulttuurikeskuksissa, joiden ohjelmistot toteutetaan yhteistyössä kulttuuritoimijoiden kanssa.

Kaupunginmuseo

Taiteen saatavuudesta vastaa kaupunginmuseon sijaan HAM Helsingin taidemuseo. HAM on toiminut vuoden 2023 alusta Helsingin kaupunkikonserniin kuuluvana säätionä. HAM kuratoi, hoitaa ja kartuttaa helsinkiläisten omaa taidekokoelmaa, johon kuuluu yli 10 000 teosta. Helsingin kaupunginmuseo taas toimii kulttuurihistoriallisena museona, eli museo ei toimi itse taidekentällä.⁴⁵ Näin ollen kaupunginmuseolla ei ole ollut roolia taiteen saatavuuden tai kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksien parantamisessa.

⁴³ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; <https://www.hel.fi/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/ikaantyneille/kulttuuria-ikaantyneille/loyda-kulttuuriohjelmaa>. Luettu 6.2.2026; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁴⁴ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025; Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 12.1.2023 § 9.

⁴⁵ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025; <https://www.hamhelsinki.fi/tietoa-hamista/>. Luettu 29.1.2026.

Kaupunginorkesteri

Helsingin kaupunginorkesteri konsertoi ja harjoittelee pääasiassa keskustassa sijaitsevassa Musiikkitalossa, minkä vuoksi sillä ei juurikaan ole roolia työskentelymahdollisuuksien tarjoamisessa kantakaupungin ulkopuolella. Konserttitoiminta tarjoaa työskentelymahdollisuuksia niin vakituiselle muusikkokunnalleen, pitkille sijaisille, kuin muillekin itsensä työllistävälle muusikoille. Orkesterissa soittaa vuosittain noin 200 freelance-muusikkoa ja freelancereita työllistetään muutoinkin runsaasti. Soittajien lisäksi orkesteri tarvitsee esimerkiksi ammattilaisia tuotanto- ja striimaustehtäviin. Lisäksi Musiikkitalossa järjestetään noin kerran kuukaudessa Kohtaamisia-klubi, joka tarjoaa esiintymismahdollisuuksia vapaan kentän muusikoille vakituisen muusikkokunnan rinnalla. Helsingiläisten musiikkipistojen kanssa yhteistyössä järjestettävät ennen sinfoniakonserttia kuultavat Pienet alkusoitot antavat oppilaille mahdollisuuden esiintyä ja tutustua ammattiorkesterin toimintaan.⁴⁶

Kaupunginorkesteri on kuitenkin osaltaan toteuttanut toimenpiteitä taiteen saatavuuden parantamisen tavoitteeseen liittyen esimerkiksi järjestämällä verkkoesityksiä sekä toteuttamalla yhdessä Helsingin kaupunginkirjaston kanssa kamarimusiikkikiertueita.⁴⁷

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Kulttuurin edistäminen -palvelussa kysytään taide- ja kulttuuriavustusten hakijoilta, missä avustettava toiminta toteutetaan, ja alueellinen tarjonta huomioidaan arvioinnissa. Näin kulttuurin edistäminen -palvelu varmistaa taide- ja kulttuuritoiminnan alueellisen saatavuuden kaikissa kaupunginosissa. Luvussa 3.1.2. esitellyn Helsingin malli -kehittämisyksikön kautta kumppanuusyksikkö voi toteuttaa tavoitetta taiteen saatavuuden parantamisesta erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella. Tämän lisäksi Helsingin malli -kehittämisyksikön voidaan ajatella parantavan osaltaan myös kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia. Kuten aiemmassa luvussa mainittiin, mallissa kannustetaan taidelaitoksia ja taiteen ammattilaisryhmiä toimimaan eri kaupunginosissa. Strategiakauden aikana Helsingin mallin avustukset ovatkin kohdistuneet juuri kantakaupungin ulkopuolelle.⁴⁸

Kulttuurikeskukset

Kulttuurikeskukset tarjoavat kulttuurisisältöä yleisöilleen pääasiassa ostopalveluina tai sen kaltaisina järjestelyinä, joissa keskukset mahdollistavat esitysten ja tapahtumien järjestämisen. Keskukset tarjoavat muun muassa ammattimaisesti varustettuja esitys- ja taidekasvatustiloja, viestintää, lipunmyyntiä, väliaikaistarjoilua ja esitysteknisiä

⁴⁶ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

⁴⁷ Kulttuurijohtajan kommentit arviointikertomuksen tekstiluonnokseen, sähköposti 8.3.2026.

⁴⁸ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön haastattelu 2.10.2025; Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025; <https://avustukset.hel.fi/fi/tietoa-avustuksista/kulttuurin-avustukset/helsingin-mallin-kehittamisavustukset>. Luettu 3.2.2026.

henkilökuntaa, eli ne toimivat tuotantoalustoina esiintyjille. Kulttuurikeskuksen kautta taiteilijoilla on mahdollista joko järjestää esityksiä tai toimintaa kulttuurikeskuksen tilaamana, yhteistyössä kulttuurikeskuksen kanssa tai vuokrata tila kulttuurikeskukselta esitystään tai toimintaansa varten. Kulttuurikeskukset myös työllistävät eri alan taiteilijoita antamassaan taidekasvatuksessa. Kulttuurikeskukset näin ollen lisäävät kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia ja useampi mahdollinen toteuttamismuoto madaltaa kynnystä esitysten tai tapahtumien järjestämiseksi ja taloudellisen riskin vähentämiseksi.⁴⁹

3.2 Onko Helsingin kulttuurielämää monipuolistettu ja vahvistettu?

Toiseen osakysymykseen vastataan tarkastelemalla seuraavia kaupunkistrategian kulttuuripalveluita koskevia mainintoja:

- kulttuuriavustusten kehittämistä jatketaan
- Helsingin asemaa vahvistetaan kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana
- Helsingin kulttuurielämän laajentumista ja muuttumista yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi tavoitellaan.

3.2.1 Kulttuuriavustusten kehittämisen jatkaminen

Tarkastuslautakunta arvioi vuonna 2023 kulttuuriavustusten jakautumista ja jakautumisen kehitystä eri toimijoiden kesken sekä sitä, onko kaupunkistrategian mukaisesti uusia toimijoita otettu mukaan tuen piiriin. Arvioinnissa annettiin neljä suositusta:

- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunginkanslian tulee selkeyttää kaupunkilaislähtöiseen toimintaan jaettavia avustuksia koskevaa vastuunjakoa.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuudessa tulee määritellä tavoitteet uusien toimijoiden ja taiteenlajien nostamiseksi kaupungin tuen piiriin siten, että tuen kohdentumista uusille toimijoille voidaan seurata.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuudessa tulee jatkaa vuonna 2023 aloitettua seurantaa uusista hakijoista.

⁴⁹ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuudessa tulee tehdä seurannan pohjalta tarvittaessa toimenpiteitä, jotta uusilla hakijoilla on entistä paremmat mahdollisuudet saada avustuksia.⁵⁰

Tarkastuslautakunta tekee vakiintuneen käytännön mukaisesti esittämiensä suositusten jälkiseurantaa ja raportoi siitä arviointikertomuksessaan. Suositusten vaikuttavuuden arviointi suoritetaan aina puolentoista vuoden viiveellä, eli Kulttuuriavustusten kehittäminen -arvioinnin suositusten seuranta toteutettiin loppuvuonna 2025.⁵¹

Suosituksen vaikuttavuuden arvioinnin yhteydessä voitiin todeta, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuudessa oli ryhdytty kaikkiin tarkastuslautakunnan antamiin suositusten mukaisiin toimenpiteisiin. Uuden toimijan määrittely ja tuen kohdentumisen seuranta on toteutettu taide- ja kulttuuriavustusten toiminta-avustuksissa, joskin projektiavustusten osalta uuden hakijan määrittely on ollut vielä kesken. Kulttuuripalvelukokonaisuudessa on myös suosituksen mukaisesti jatkettu seurantaa uusien toimijoiden pääsystä avustuslajin piiriin. Lisäksi seurannan pohjalta on tehty toimenpiteitä, jotta uusilla hakijoilla on entistä paremmat mahdollisuudet saada avustuksia, esimerkiksi lisäämällä viestintää. Myös kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunginkanslia olivat selkeyttäneet kaupunkilaislähtöiseen toimintaan jaettavia avustuksia koskevaa vastuunjakoa.⁵²

3.2.2 Helsingin aseman vahvistaminen kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana

Näkyvimpiä ja merkittävimpiä toimia strategiakauden 2021–2025 aikana Helsingin aseman vahvistamiseksi kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana on ollut esimerkiksi Tanssin talon avaaminen, Arkkitehtuuri- ja designmuseon eli AD-museon perustaminen sekä kulttuurikeskus Stoa laajennushanke.⁵³ Tanssin talo ei ole Helsingin kaupungin omistuksessa, mutta AD-museota varten perustetusta kiinteistöyhtiöstä Helsingin kaupunki omistaa puolet. Kaupunki on kuitenkin ollut yksi molempien hankkeiden merkittävistä rahoittajista. Tanssin taloa Helsinki tuki kuudella miljoonalla eurolla ja ADM-säätiötä kaupunki pääomitti 60 miljoonalla eurolla. Myös suurin osa Tanssin talon ohjelmistosta tuotetaan hankerahoituksella ja Helsinki on ollut rahoittajana teoksissa ohessa valtion ja yksityisten säätiöiden kanssa. Helsingin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto myöntääkin taide- ja kulttuuriavustusten toiminta-avustuksia vuosittain Tanssin talo säätiö sr:lle. AD-museohanketta ovat

⁵⁰ Tarkastusviraston arviointimuistio 2023. Kulttuuriavustusten kehittäminen; Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023.

⁵¹ Tarkastusviraston arviointimuistio 2025. Suositusten vaikuttavuus 2023, 2. toimikunta.

⁵² Tarkastusviraston arviointimuistio 2025. Suositusten vaikuttavuus 2023, 2. toimikunta.

⁵³ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

rahoittaneet pääosin Suomen valtio ja Helsingin kaupunki.⁵⁴ Lisäksi HAM Helsingin taidemuseo – joka säätiöitettiin vuonna 2023, mutta toimi ennen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan alla – toteutti osaltaan tavoitetta Helsingin aseman vahvistamisesta esimerkiksi järjestämällä Vallisaarella Helsinki Biennaalin vuosina 2021, 2023 ja 2025.⁵⁵

Kulttuuripalveluissa on myös aktiivisesti toteutettu strategiakauden 2021–2025 aikana esimerkiksi kansainvälisiä tapahtumia tai yhteistöitä, mitä kautta on saatu vahvistettua Helsingin asemaa kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana. Pääkaupunkina Helsingillä on myös vahva asema kansallisten merkittävien taidelaitosten kotipaikkana ja tätä on vahvistettu esimerkiksi myöntämällä laitosavustuksia Helsingissä toimiville taide- ja kulttuurilaitoksille.

Kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseolla on ollut oma roolinsa Helsingin aseman vahvistamisessa kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana. Kaupunginmuseo toimii kulttuuriperintöalan kansainvälisissä verkostoissa. Kaupunginmuseo onkin solminut esimerkiksi Tallinnan kaupunginmuseon kanssa yhteistyösopimuksen, jonka johdosta Helsingissä toteutettiin vuonna 2021 *Armas Tallinna* -näyttely ja vastaavasti Tallinnassa toteutettiin Suomirokkia-näyttely. Myös kulttuuriperintöalan kansainvälisissä verkostoissa Helsingin kaupunginmuseolla on hyvä asema, sillä museo on saavuttanut kohtuullisen hyvän kansainvälisen maineen. Kaupunginmuseoon tehdäänkin vuosittain kymmenkunta kansainvälistä vierailua. Vuonna 2024 toteutettiin myös vaihto-ohjelma yhdessä Berliinin kaupungin kanssa. Kaupunginkanslia koordinoi vaihto-ohjelmaa, mutta kaupunginmuseo oli yksi toteuttajista. Vaihto-ohjelman aikana Berliinistä tuli yksi museonjohtaja Helsinkiin työskentelemään kuukaudeksi, jonka aikana oppeja pyrittiin jakamaan puolin ja toisin Helsingin ja Berliinin välillä. Tämän lisäksi osana *Culture Moves Europe* -ohjelmaa otettiin niin kutsutulle *job shadowing* eli työn varjostaminen -jaksolle tiimi Lvivin kaupunginmuseosta työskentelemään Helsingin kaupunginmuseon kanssa. Jakson aikana perehdyttiin muun muassa kulttuuriperinnön säilyttämisen kysymyksiin, Helsingin museokonseptiin ja yleisön kanssa yhdessä tehtävään työhön. On mahdollista, että yhteistyö ukrainalaisten kanssa jatkuu myös strategiakaudella 2025–2029, mutta siihen liittyvät rahoituskysymykset ovat vielä kesken.⁵⁶

Helsingin aseman vahvistamisessa kaupunginmuseolla on ollut oma roolinsa myös kansallisella tasolla. Kaupunginmuseon museonjohtajalla on ollut kansliapäällikön nimittämiä tehtäviä AD-museon perustamiseen liittyen, eli kaupunginmuseo on ollut

⁵⁴ HS 14.12.2015. Tanssin talo toteutuu – Helsingin kaupunki osallistuu rahoitukseen kuudella miljoonalla eurolla. <https://www.hs.fi/pkseutu/art-2000002872823.html>; Yle 8.6.2023. Tanssin talo on ollut menestys, mutta tekijät penäävät Helsingiltä yli puolta miljoonaa, jotta talossa olisi jatkossakin tanssia. <https://yle.fi/a/74-20035627>. Yle 10.10.2024. Uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon rahoitus varmistui. <https://yle.fi/a/74-20117116>. Luettu 4.2.2026; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁵⁵ <https://helsinkibiennaali.fi/meista/helsinki-biennaali/>. Luettu 3.3.2026.

⁵⁶ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025.

välillisesti myös tätä kautta vahvistamassa Helsingin asemaa. Helsingissä sijaitsevan ADMuseon tehtävänä on suomalaisen arkkitehtuurin ja muotoilun aineistojen ja ilmiöiden tallentaminen, tutkiminen ja esittäminen niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisesti. Muutoin kansallisesti Helsingin kaupunginmuseon asema on vahva: kaupunginmuseo toimii valtionrahoituksella Keski-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona. Tehtävät on sovittu ministeriön ja museoviraston kanssa koko nelivuotiskaudelle. Helsingin kaupunginmuseo alueellisena vastuumuseona saa eniten valtionosuuksia, mikä on tarkoittanut myös sitä, että kaupunginmuseolla on eniten vastuumuseoon liittyviä tehtäviä.⁵⁷

Kaupunginorkesteri

Kaupunginorkesteri on muun muassa monipuolisen konserttitoiminnan kautta vahvistanut Helsingin asemaa kansallisten ja kansainvälisten taidelaitosten kotipaikkana. Kaupunginorkesterin konserttitoiminta tuo Helsinkiin vuosittain klassisen musiikin eturivin taiteilijoita sekä ulkomailta että Suomesta. Tunnetut taiteilijavieraat lisäävät konserttien kiinnostavuutta ja vahvistavat orkesterin mainetta. Vierailut rakentavat myös verkostoja tulevia taiteilijavierailuja ja yhteistyöprojekteja varten. Orkesterin koesoitot vakituisten muusikoiden rekrytoimiseksi ovat kansainvälisiä ja orkesterissa onkin edustettuna noin kahdentoista eri maan kansalaisuuksia tai kaksoiskansalaisuuksia. Helsingin kaupunginorkesteria pidetäänkin kansainvälisesti korkeatasoisena taidelaitoksena. Lisäksi orkesterin kiertuetoiminta tarjoaa mahdollisuuden esitellä Suomen kulttuuri- ja musiikkielämää maailmalla, mikä vahvistaa Helsingin mainetta maailmalla kulttuurikaupunkina. Kaupunginorkesteri on myös saanut hyvää palautetta kansainvälisiltä kiertuekonserteiltaan. Monikameratuotantoina tehtävät HKO Screen -verkkokonsertit ovat tarjolla niin suorina lähetyksinä kuin tallenteina myös ulkomailla. Konserttien radioinnit leviävät myös EBU-maihin Yleisradion kanssa tehtävän yhteistyön myötä. Vuonna 2024 orkesterin striimaustoiminta myös kansainvälistyi enemmän, kun Sibelius & Saraste -sarja sai ensi-iltansa *Deutsche Grammophon Stage+* -videopalvelussa sekä ARTE.tv:n saksan- ja ranskankielisessä videopalvelussa.⁵⁸

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Kulttuurin edistäminen -palvelu on osallistunut Helsingin aseman vahvistamiseen kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana erityisesti myönnettyjen avustusten kautta. Strategiakauden 2021–2025 aikana avustuspäärahat ovat kasvaneet, ja se on näkynyt erityisesti taide- ja kulttuuritoimintaan tarkoitetuissa toiminta-avustuksissa. Myönnettyjen toiminta-avustusten määrä onkin kasvanut vuoden 2021 noin 9,8 miljoonasta eurosta vuoden 2025 noin 12,5 miljoonaan euroon. Kasvua on

⁵⁷ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025; <https://admuseo.fi/organisaatio/>. Luettu 29.1.2026.

⁵⁸ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025; Tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 5.12.2025.

ollut noin 28 prosenttia ja deflatoituna noin 14 prosenttia⁵⁹. Toiminta-avustusten kautta on pyritty tukemaan monipuolista, saavutettavaa ja laadukasta taide- ja kulttuuritarjontaa Helsingissä sekä vahvistamaan taidekentän toimintaedellytyksiä, rakenteita ja uudistumiskykyä. Vuonna 2025 avustuksiin kohdennetusta lisärahasta noin miljoona euroa kohdennettiin valtionosuutta saaville esittävän taiteen toimijoille, tavoitteena strategian mukaisesti vahvistaa helsinkiläisten valtionosuustoimijoiden toimintaedellytyksiä.⁶⁰

Kulttuurin laitosavustukset ovat myös yksi tärkeä osa kulttuurin edistäminen -palvelun avustustoimintaa. Kulttuurin laitosavustus on harkinnanvarainen avustus, joka on tarkoitettu Helsingin kaupungin tytäryhteisöille. Avustusta on mahdollista hakea kerran vuodessa, ja lopulliset päätökset laitosavustusten myöntämisestä tehdään kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston toimesta joulukuussa. Myönnettyjen laitosavustusten summa on kasvanut strategiakauden 2021–2025 aikana noin 10 prosenttia. Summan merkittävin kasvu tulee HAM Helsingin taidemuseon säätiöimisen myötä, jolloin se siirtyi kulttuuripalvelukokonaisuuden raamista laitosavustettaviin. Laitosavustuksia on myönnetty muun muassa HAM Helsingin taidemuseosäätiölle, Helsingin teatterisäätiö sr:lle UMO-säätiö sr:lle ja Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:lle.⁶¹

Tukemalla helsinkiläisiä taidelaitoksia ja etenkin kasvattamalla avustussummia kulttuurin edistäminen -palvelu osallistuu Helsingin aseman vahvistamiseen kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana. Mikäli myönnettyjen laitosavustusten strategiakauden aikana kasvamaa summaa tarkastellaan deflatoituina lukuina, ei myönnettyjen laitosavustusten summa todellisuudessa ole kasvanut, vaan pysynyt lähes samalla tasolla kuin strategiakauden alussa⁶². Toisaalta vahvistamista voidaan silti ajatella tapahtuneen, sillä laitosavustuksia myönnetään säännöllisesti vuosittain.

Avustusten lisäksi kulttuurin edistäminen -palvelussa on vahvistettu Helsingin asemaa sekä Annantalon että Caisan kautta. Annantalo on jäsenenä kotimaisissa ja kansainvälisissä taidekasvatukseen ja lastenkulttuuriin liittyvissä verkostoissa. Annantalo onkin Suomen lastenkulttuuriliiton jäsenkeskusten suurin toimija. Annantalo myös herättää kansainvälisesti huomiota ja kiinnostusta, ja siellä vierailee säännöllisesti niin kotimaisia kuin kansainvälisiä ryhmiä tutustumassa toimintaan ja Kulttuurin kummilapset -palveluun.⁶³

⁵⁹ Avustussummat on deflatoitu, julkisten menojen hintaindeksi kulttuuritoimelle, Tilastokeskus 2/2026.

⁶⁰ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

⁶¹ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025; <https://avustukset.hel.fi/fi/tietoa-avustuksista/kulttuurin-avustukset/kulttuurin-laitosavustukset>. Luettu 3.2.2026; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁶² Avustussummat on deflatoitu, julkisten menojen hintaindeksi kulttuuritoimelle, Tilastokeskus 2/2026.

⁶³ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

Myös Caisa on ollut keskeinen toimija Helsingin kansainvälisen kulttuuriprofiilin vahvistamisessa. Caisa on esimerkiksi osallistunut vuosina 2022–2023 Euroopan unionin Erasmus+ -hankkeeseen *L'Art en Contre* yhdessä berliiniläisen Piranha Artsin ja toulouselaisen Samba Résillen kanssa. Hankkeen tavoitteena oli kehittää osallistavia toimintamalleja ja parantaa taiteen saavutettavuutta erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille. Hankkeen kautta Helsinkiin saapui asiantuntijoita ja taiteilijoita Saksasta ja Ranskasta, mikä vahvisti kaupungin asemaa eurooppalaisessa kulttuuriverkostossa. *L'Art en Contre* -hanke nosti Helsingin esiin kansainvälisenä kulttuurikeskuksena, joka edistää inklusiota ja moninaisuutta taiteessa. Caisan tehtävä on herättänyt kiinnostusta myös muualla Euroopassa, ja Caisassa on käynyt vieraita muun muassa Virosta, Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta. Kiinnostus on liittynyt erityisesti Caisan rooliin kulttuurin moninaisuuden edistäjänä sekä sen avoimiin toimintamalleihin, jotka tukevat saavutettavuutta ja inklusiota.⁶⁴

Kulttuurikeskukset

Kansallisesti tarkasteltuna muilla kaupungeilla Suomessa ei ole alueellisten kulttuurikeskusten kaltaista usean kulttuuritalon eri kulttuurin muotoja kokoavaa konseptia, joten niiden voidaan sanoa olevan kansallisesti merkittäviä taidelaitoksia. Kansainvälisesti esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa on ainakin hieman vastaavan tyyliä monitoimitaloja. Helsingin kulttuurikeskukset ovat aktiivisessa vuorovaikutuksessa muiden pohjoismaisten julkisten kulttuuritoimijoiden kanssa joka toinen vuosi järjestettävien virkahenkilöiden ja poliitikkojen tapaamisten ja vuorovaikutuksen kautta. Kulttuurikeskukset ovat myös osa eurooppalaista kulttuurikeskusten verkostoa, *European Network of Cultural Centres*:iä ja *Trans Europe Halles* -verkostoa. Lisäksi Savoyssa järjestetään paljon ulkomaisia vierailuesityksiä. Kansainvälisen yhteistyön ja festivaalien kautta on myös muihin kulttuurikeskuksiin saatu kiinnostavia vierailuesityksiä myös ulkomailta.⁶⁵

3.2.3 Kulttuurielämän laajentuminen ja muuttuminen yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi

Kulttuuriavustukset on kulttuuripalvelujen suurin väline, jolla voidaan vahvistaa ja muuttaa Helsingin kulttuurielämää yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi.⁶⁶ Kulttuuriavustusten määrää onkin strategiakauden 2021–2025 aikana saatu myös kasvatettua. Lisäksi koronapalautumisen kokonaisuuden osana jaetut avustukset vuosien 2020–2023 aikana ovat edesauttaneet Helsingin kulttuurielämän monipuolistamisessa. Kulttuurielämän laajentamiseksi ja kiinnostavuuden lisäämiseksi myös muissa palveluissa

⁶⁴ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

⁶⁵ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025.

⁶⁶ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

on tehty toimenpiteitä. Palvelut ovat esimerkiksi toteuttaneet uudistuksia toimipisteisiinsä tai ohjelmistoihinsa.

Kaupunginmuseo

Kaupunginmuseo on strategiakauden aikana tehnyt konseptipäivityksen 2022–2027, jolla pyritään tavoittamaan entistä moninaisempaa joukkoa helsinkiläisiä. Uudistetun konseptin kärjet ovat moninaisuus, alueellisuus ja asiantuntijuus. Visio vuoteen 2027 mennessä on, että museon läsnäoloa laajennetaan kaupunkilaisten elämässä ja museo toimii myös omien seinensä ulkopuolella Helsingin eri alueilla ja digitaalisissa kanavissa. Yksi tekemisen tavoista onkin digitaalisuus, jonka tausta-ajatuksena on tarjonnan laajentaminen ja saavutettavuuden parantaminen.⁶⁷ Tältä osin kaupunginmuseo ei vielä strategiakaudella 2021–2025 ole konseptipäivityksen avulla ehtinyt vaikuttaa suurelta osin Helsingin kulttuurielämän laajentumiseen, sillä visio koskee vasta vuotta 2027.

Toisaalta kaupunginmuseo on tehnyt myös strategiakaudella 2021–2025 toimenpiteitä laajentumisen ja kiinnostavuuden kasvattamisen eteen. Kaupunginmuseo on esimerkiksi pyrkinyt kaikissa yleisötyötä koskevissa projekteissa tavoittamaan yhä moninaisemman joukon. Kaupunginmuseo tuottaakin yleisötyön puolella vuosittain noin 3–4 uutta vaihtuvaa näyttelyä, joita järjestetään sekä Aleksanterinkadun toimipisteessä että Hakasalmen huvilassa. Helsingin kaupunginmuseossa järjestettiin vuonna 2025 yhteensä 1 607 yleisötilaisuutta, jotka olivat opastuksia, työpajoja ja tapahtumia (2024: 1 428; 2023: 1 686; 2022: 1 399). Kiinnostavuuden ylläpitämiseksi kaupunginmuseo toteutti strategiakaudella 2021–2025 myös muissa kaupunginmuseon toimipisteissä uudistamista. Esimerkiksi Ratikkamuseossa uudistettiin pysyvä näyttely vuonna 2022, ja Työväenasuntomuseoon tehtiin tekninen peruskorjaus vuonna 2025, minkä jälkeen se avattiin uudistuneena Duunarimuseona. Kävijätilastojen mukaan kaupunginmuseo onkin yksi suosituimmista museokohteista Helsingissä. Kaupunginmuseo on ollut monta vuotta Ateneumin jälkeen Suomen toiseksi suosituin museovierailukohde.⁶⁸

Kaupunginorkesteri

Kaupunginorkesteri pyrkii laajentamaan Helsingin kulttuurielämää ja tekemään sitä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi ohjelmistosuunnittelunsa kautta. Suunnittelua tehdään niin sanotusti taide edellä. Yleisölle esitellään jatkuvasti uusia säveltäjänimiä, teoksia ja tilataan uusia teoksia niin suomalaisilta kuin ulkomaalaisilta säveltäjiltä. Myös uusia konsertoinnin muotoja kehitellään. Kaupunginorkesteri tuottaa kauden aikana noin 17 verkkokonserttia, jotka mahdollistavat matalan kynnyksen tavan kuulla orkesteria, vaikka kuulija ei pääsisi paikalle Musiikkitaloon. Kaupunginorkesteri tilaa ja kantaesittää myös uutta musiikkia aikamme säveltäjiltä. Vuosien 2017–2025 Helsinki-variaatiot -sarjaan tilattiin teokset 12 suomalaiselta tai Suomessa asuvalta säveltäjältä. Kansainväliset

⁶⁷ HKM esittely (Pdf). Saatu sähköpostitse museonjohtajalta 6.10.2025.

⁶⁸ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

sävellystilaukset toteutetaan yleensä yhdessä useamman orkesterin kanssa. Kumppaniorkestereita on strategiakaudella 2021–2025 ollut yli kymmenen.⁶⁹

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Kulttuurin edistäminen -palvelussa Helsingin kulttuurielämää on pyritty laajentamaan ja muuttamaan yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi taide- ja kulttuuriavustusten kautta. Helsingin kaupungin taiteen ja kulttuurin avustusmääräraha kasvoi strategiakauden 2021–2025 aikana noin 17 miljoonasta eurosta noin 21,2 miljoonaan euroon. Kasvua tuli noin 24 prosenttia ja deflatoidusti tarkasteltuna noin 11 prosenttia⁷⁰. Kulttuurin edistäminen -palvelu on pyrkinyt varmistamaan taiteen kiinnostavuutta ja monipuolisuutta myös toiminta-avustuksissa seuraamalla vuodesta 2023 alkaen uusien toimijoiden pääsyä avustuslajien piiriin. Taide- ja kulttuuriavustusten lisäksi kulttuurin edistäminen -palvelussa on mahdollista laajentaa ja muuttaa Helsingin kulttuurielämää yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi kehittämisavustusten, taiteen perusopetuksen avustusten, Helsingin mallin avustusten sekä ikääntyneiden kulttuuri- ja liikuntatoimintaan kohdentuvien avustusten kautta.⁷¹

Kulttuurielämää on koitettu laajentaa kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi myös Annantalossa ja Caisassa. Annantalon taideopetus muuttui vuonna 2023, jolloin toiminnassa lisättiin merkittävästi avointa toimintaa. Syntyi taidelauantai-konsepti, jossa koko perhe voi viettää yhteistä aikaa taiteen parissa kaikille avoimissa työpajoissa. Avoin työpajatoiminta on tuonut Annantaloon paljon uusia ja monimuotoisia kävijöitä. Myös Kulttuurin kummilapset -toiminnan kautta on onnistuttu tavoittamaan uusia perheitä taiteen ja kulttuurin pariin. Caisa taas pyrkii kiinnostavuuteen ja monipuolisuuteen muun muassa ohjelmistonsa avulla, johon kuuluu monitaiteisia ja monikielisiä konsertteja, näyttelyitä, sirkusesityksiä, elokuvia ja keskustelutilaisuuksia. Vuonna 2024 käynnistyi Kino Caisa, joka toi elokuvia ”valtavirran vierestä” edullisin lipuin ja kuvailutulkatuin näytöksin lisäten saavutettavuutta. Caisassa on myös otettu käyttöön viittomakieliset opastetut näyttelykierrokset, kuvailutulkkaus esityksissä sekä pistekirjoitus näyttelyissä, mikä mahdollistaa kulttuurielämän yhä moninaisemmalle joukolle.⁷²

Kulttuurikeskukset

Kulttuurikeskuksissa on strategiakaudella 2021–2025 työskennelty erityisesti alueellisen saavutettavuuden ja sisällöllisen monipuolisuuden parissa. Kulttuurikeskusten toimintaa järjestetään myös keskusten seinien ulkopuolella esimerkiksi niin kutsuttuna *place making*

⁶⁹ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

⁷⁰ Avustussummat on deflatoitu, julkisten menojen hintaindeksi kulttuuritoimelle, Tilastokeskus 2/2026.

⁷¹ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

⁷² Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025;

https://www.annantalo.fi/fi/tapahtumat/event/BE787352886B5C6A8A39979FE517699F/Annantalon_taidelauantait. Luettu 3.2.2026.

-työnä, joka on lähialueiden osallistavaa suunnittelua yhdessä asukkaiden kanssa. Järjestettävillä ulkotapahtumilla on onnistuttu muun muassa madaltamaan osallistumiskynnystä ja mahdollistamaan osallistuminen kävijäryhmille, joilla ei välttämättä ole omaa käytettävissä olevaa rahaa. Kulttuurikeskukset tekevät myös laajasti työtä yhteisöjen parissa. Erilaisilla ohjelmabrändeillä on pyritty houkuttelemaan myös esimerkiksi maahanmuuttajia kulttuuripalveluiden piiriin: Stoassa järjestetään Itäkeskus stand up -klubia, jossa on esiintyjinä pääasiassa maahanmuuttajia. Kulttuurikeskuksissa on myös järjestetty eri kulttuurien uskonnollisiin juhliin liittyviä tapahtumia, jotka ovat olleet erittäin suosittuja maahanmuuttajien keskuudessa.⁷³

Osa kulttuurikeskuksista toimii alueilla, joissa maahanmuuttajien osuus väestöstä on erityisen suuri. Keskusten toiminnan ja ohjelmatarjonnan halutaan heijastavan niiden ympäristöä. Mukautuminen on kuitenkin hidas prosessi ja vaatii esimerkiksi pätevän henkilöstön löytämistä. Osana kulttuurikeskusten visiotyön toimeenpanoa kuhunkin taloon palkattiin yhteisötuottajat. Lisäksi toimialan viestinnässä ja markkinoinnissa on rekrytoitu määräaikaista viestinnän asiantuntijoita kielipainotuksilla. Määräaikaisten tehtävien perusteella määritellään kulttuurikeskuksissa jatkossa tarvittavien yhteisöviestijöiden roolit.⁷⁴

Lisäksi kulttuurikeskusten tarjonnassa otetaan huomioon tavoite, että jokaisella helsinkiläisellä on mahdollisuus koko eliniän aikaiseen suhteeseen taiteeseen ja kulttuuriin.⁷⁵

3.3 Onko Helsinkiä kehitetty tapahtumien ja kulttuurielämysten kaupunkina?

Kolmanteen osakysymykseen vastataan tarkastelemalla seuraavia kaupunkistrategian kulttuuripalveluita koskevia mainintoja:

- tilojen ja alueiden käyttöä tapahtumiin helpotetaan ja sääntelyä kevennetään
- Helsinki parantaa kilpailuasemaansa muun muassa kulttuurin suur tapahtumien isäntäkaupunkina
- Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittämistä jatketaan

⁷³ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; Tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 5.12.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁷⁴ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁷⁵ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025.

- tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa edistetään.

Luettelon kolme ylintä kulttuuriin liittyvää mainintaa ei ole vain kulttuuripalvelujen vastuulla, vaan niitä on toteutettu yhdessä kaupunginkanslian tai kaupunkiympäristön toimialan kanssa tai pääosin kaupunginkanslian tai kaupunkiympäristön toimialan toimesta.⁷⁶

3.3.1 Tilojen ja alueiden tapahtumakäytön helpottaminen

Alueiden käyttöä tapahtumiin on kehitetty kaupunginkanslian viestintäosaston ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa yhteistyössä. Päävastuu on kuitenkin ollut kaupunginkanslian viestintäosastolla, jossa on muutenkin vastuu tapahtumateollisuuden kehittämisestä.⁷⁷

Tilojen tapahtumakäytön näkökulmasta kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on tehnyt yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Kaupunkiympäristön toimialalla on tyhjiillään olevia tiloja, jotka odottavat joko myyntiä, purkua tai kaavoitusta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala ovat vahvistaneet strategiakaudella 2021–2025 toimialojen välistä yhteistyötä ja osaamista tilojen väliaikaiskäytön helpottamiseksi. Tätä varten on perustettu yhteinen asiantuntijatehtävä elokuusta 2024 alkaen. Hankkeen on tarkoitus jatkua vuosille 2026–2027. Toistaiseksi tilojen käytön helpottaminen tapahtumia varten on edelleen kesken. Uuden yhteistyömallin avulla on kuitenkin onnistuttu vahvistamaan tilojen vuokraukseen liittyvien tarpeiden, haasteiden ja odotusten tunnistamista aiempaa vahvemmassa vuoropuhelussa taiteen ja kulttuurin kentän toimijoiden kanssa. Lisäksi on onnistuttu kokeilemaan ja vakiinnuttamaan joitakin toimintatapoja tilojen väliaikaiskäytön edistämiseksi. Esimerkkejä tilojen väliaikaiskäytöstä ovat Kulttuuritila Merirasti, joka on Meri-Rastilan entinen kappeli, sekä Vuosaaren tilajakamo, joka on entinen lukio.⁷⁸

Kaupunginorkesterilla ja kulttuurin edistäminen -palvelulla ei ole ollut roolia tilojen tapahtumakäytön helpottamisessa tai edistämisessä, mutta kaupunginmuseo ja kulttuurikeskukset ovat osaltaan tehneet toimenpiteitä tavoitteen edistämiseksi yksittäisin onnistumisin.

Kaupunginmuseo

Tilojen ja alueiden käytön helpottamiseksi kaupunginmuseossa tehdään yhteistyötä muun muassa Valkoisen Salin ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Kaupunginmuseo myös vuokraa tilojaan tapahtumakäyttöön. Esimerkiksi vuonna 2024 kaupunginmuseon tiloja

⁷⁶ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

⁷⁷ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

⁷⁸ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025; Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistioluonnokseen, sähköposti 3.3.2026.

vuokrattiin kaikkiaan 182 tilaisuuteen ja niihin osallistui noin 6 000 henkilöä. Kaupunginmuseon kulttuuriympäristötiimi osallistunut vuonna 2025 Torien master plan -nimisen visiotyön kehittämiseen. Työn valmistelu tehtiin kaupunkiympäristön toimialan toimesta, mutta kaupunginmuseo osallistui suunnitelman kommentointiin asiantuntijaviranomaisena. Suunnitelmalla selkeytetään torien käyttöä. On todettu, että Helsingin toreja tarvitaan niin oleskelulle, kaupankäynnille, tapahtumille kuin suurille kokoontumisille. Suunnitelmassa pyrittiin tunnistamaan eri torien ja aukioiden profiilit näiden eri käyttötapojen osalta.⁷⁹ Näin ollen kaupunginmuseo on osaltaan ollut mukana helpottamassa tilojen ja alueiden tapahtumakäyttöä.

Kaupunginorkesteri

Kaupunginorkesteri toimii Musiikkitalossa vuokralaisena, eikä sillä ole toteuttavan tahon roolia tilojen ja alueiden käytön helpottamisessa tapahtumiin eikä sääntelyn keventämisessä. Helsingin kaupunki voi kuitenkin yhtenä Musiikkitalon omistajista vaikuttaa talon tilojen käyttöön.⁸⁰

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Kulttuurin edistäminen -palvelu ei toimi toteuttavana tahona tilojen ja alueiden käytön helpottamisessa tapahtumiin ja sääntelyn keventämisessä, mutta vuokraa omia tilojaan tapahtumakäyttöön Helsingin kaupungin tilavarauspalvelu Varaamon kautta. Kulttuurin edistäminen -palvelu on vuokrannut esimerkiksi Annantalon takapihan A-lavaa tapahtumia varten.⁸¹

Kulttuurikeskukset

Kulttuurikeskukset helpottavat omalla toiminnallaan tilojen käyttöä tapahtumiin. Kulttuurikeskusten tiloissa toimii jatkuvasti monia taiteellisia tahoja. Kulttuuritoimijat voivat järjestää tapahtumia yhteistyössä kulttuurikeskusten kanssa kolmella eri tavalla. Kulttuurikeskus voi tilata toimijoilta esityksiä esimerkiksi avoimen ohjelmahaun kautta, tapahtuman järjestäjät voivat vuokrata tilan esitystä varten kulttuurikeskukselta tai tapahtuma voidaan järjestää yhteistyössä, jossa vastuut ja lipputulot jaetaan. Eri yhteistyön muodot voivat madaltaa kulttuurialan toimijoiden kynnystä esitysten ja tapahtumien järjestämiseen ja pienentää heidän taloudellista riskiään. Kulttuurikeskusten

⁷⁹ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025; Helsingin kaupungin uutinen 4.9.2025. Helsinki investoi toreihin – 13 torille oma profiili. <https://www.hel.fi/fi/uutiset/helsinki-investoi-toreihin-13-torille-oma-profiili>. Luettu 30.1.2026; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁸⁰ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

⁸¹ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön haastattelu 2.10.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

tiloja hyödynnetään myös koululuokille tarjottavaan 5x2-taideopetukseen sekä taideoppilaitosten vapaa-ajan opetukseen.⁸²

3.3.2 Helsingin kilpailuasetelman parantaminen

Helsingin kilpailuasetelman parantamista on tehty muun muassa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kaupunginkanslian viestintäosaston ja elinkeino-osaston kanssa yhteistyössä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on ollut omalta osaltaan mukana esimerkiksi valmistelemassa Helsingin matkailun ja tapahtumien toimintaohjelmaa 2022–2026.⁸³ Asiakirja laadittiin Helsingin kaupunkikonsernien toimijoiden yhteiseksi asiakirjaksi matkailu- ja tapahtuma-alojen pitkäjänteisen kehittämisen tueksi. Toimintaohjelman on tarkoitus ohjata kaupunkikonsernin toimintaa siten, että toimenpiteistä hyötyvät matkailijat, asukkaat, tapahtumakävijät, paikalliset yritykset ja muut toimijat. Toimintaohjelma sisältää kolme strategista tavoitetta:

- Helsinki on elävä ja kansainvälisesti vetovoimainen matkailu- ja tapahtumakaupunki
- Helsinki on kansainvälisesti kestävyuden edelläkävijä ja ratkaisija matkailu- ja tapahtuma-aloilla
- Helsinki on älykäs vierailukohde ja toimiva tapahtumakaupunki.⁸⁴

Lisäksi Helsingin kansainvälisen profiloitumisen tavoitteita on toteutettu kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimesta isännöimällä syksyllä 2022 kansainvälisen *World Cities Culture Summit 2022* -huippukokousta. Huippukokous on osa maailman kaupunkien kulttuurijohtajista ja apulaispormestareista koostuvan *World Cities Culture Forum* -verkoston eli WCCF-verkoston toimintaa. Huippukokous järjestetään vuosittain ja se tuo kolmeksi päiväksi yhteen maailman kulttuurijohtajat verkoston jäsenkaupungeista. Huippukokouksen järjestäminen Helsingissä koronapandemian jälkeen auttoi osoittamaan Helsingin jatkossakin olevan paitsi turvallinen, myös terveysturvallinen paikka kansainvälisille tapahtumille. Helsinki saikin kiitosta hyvien puitteiden tarjoamisesta kaupunginjohtajille ympäri maailmaa oppia toisiltaan. Huippukokouksen isännöiminen mahdollisti Helsingille tilaisuuden tuoda esille osaamistaan sekä lisätä kansainvälistä vaikuttavuuttaan ja näkyvyyttään.⁸⁵

⁸² Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistioloonnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁸³ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025.

⁸⁴ Kestävää kasvua ja vetovoimaisuutta – kohti uutta! Helsingin matkailun ja tapahtumien toimintaohjelma 2022–2026.

⁸⁵ Helsingin kaupungin uutinen 28.1.2022. Helsinki isännöi kansainvälisen World Cities Culture Summit 2022 -huippukokouksen. <https://www.hel.fi/fi/uutiset/helsinki-isannoi-kansainvalisen-world-cities-culture-summit-2022-huippukokouksen>. Luettu 6.2.2026.

Kulttuuripalvelukokonaisuuden mikään yksittäinen palvelu ei ole suoraan parantanut Helsingin kilpailuasetelmaa muun muassa kulttuurin suur tapahtumien isäntäkaupunkina, mutta muiden toimialojen kanssa tehty yhteistyö on kuitenkin edesauttanut tavoitetta.

Kaupunginmuseo

Kaupunginmuseo ei toimi toteuttavana tahona suuren kokoluokan tapahtumakokonaisuuksissa, sillä kaupunginmuseon päärooli on kulttuuriympäristön asiantuntijatyössä.⁸⁶

Kaupunginorkesteri

Orkesteri ei itse järjestä suur tapahtumia, mutta se toimii kumppanina muun muassa klassisen musiikin kilpailuissa. Tällaisia kansainvälisiä kilpailuja ovat esimerkiksi Jean Sibelius -viulukilpailu, Maj Lind -pianokilpailu, Mirjam Helin -laulukilpailu ja Paulon sellokilpailu. Lisäksi kaupunginorkesteri tekee yhteistyötä tapahtumajärjestäjien, kuten Helsingin juhla viikkojen kanssa.⁸⁷

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Helsingin kilpailuasetelman edistäminen suur tapahtumien isäntäkaupunkina ei kuulu kulttuurin edistäminen -palvelun toimintaan.⁸⁸

Kulttuurikeskukset

Kulttuurikeskusten toimintaan ei kuulu Helsingin kilpailuasetelman parantaminen kulttuurin suur tapahtumien isäntäkaupunkina.⁸⁹

3.3.3 Yöelämän ja yö talouden kehittäminen

Helsingissä on pohdittu jo ennen strategiakautta 2021–2025 kaupungin houkuttelevuutta kiinnostavan yöelämän kautta. Vuonna 2019 kulttuuripalvelut laati selvityksen Helsingin yön potentiaalista ja siitä, millä toimenpiteillä Helsingin yö voisi välittää viestiä kansainvälisestä ja vetovoimaisesta kaupungista. Yöelämän kehitykseen saatiin inspiraatiota Amsterdamin ja Berliinin kaupungeilta, joilla on ollut käytössä yöpormestareita. Helsinki lähtikin kesällä 2020 kehittämään yöelämää palkkaamalla

⁸⁶ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025.

⁸⁷ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

⁸⁸ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

⁸⁹ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025.

vuodeksi yöluotsin. Helsingin yöluotsin tehtävänä oli miettiä, millainen Helsingin yö oli vuonna 2020 ja millainen se voisi olla tulevaisuudessa.⁹⁰

Yöluotsin tehtävä sijoittui kaupunginkanslian viestintäosastolle. Kaupunginkanslian mukaan erillistä yöluotsin roolia tai vastaavaa tahoja ei nykyisin enää ole, vaan yöelämän asioita tulee kehittää osana kaupungin eri toimintoja.⁹¹ Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittäminen ei näin ollen ole jatkunut kulttuuripalveluissa strategiakaudella 2021–2025.

Kaupunginmuseo

Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittäminen ei ole strategiakauden aikana näkynyt kaupunginmuseon toiminnassa. Yöluotsin aikaan kaupunginmuseo kyllä osallistui yöluotsin vetämiin työpajoihin, joissa hahmoteltiin asukkaiden ja vierailijoiden näkökulmasta tarpeita ja ideoita palveluiden kehittämiseen. Ideointi jäi kuitenkin ajatuksen tasolle, eikä niitä lähdetty toteuttamaan.⁹²

Kaupunginorkesteri

Kaupunginorkesterilla ei ole varsinaista roolia yöelämän tai yötalouden kehittämisessä. Yleisö on pikemminkin toivonut iltakonserttien aikaistamista. Myöhään esiintyminen toisi haasteita myös tilojen käytön ja työehtosopimusten kannalta.⁹³

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Kulttuurin edistäminen -palvelulla ei ole ollut roolia Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittämisessä. Palvelu huomioi kuitenkin avustusvalmistelussa myös yöaikaan sijoittuvan toiminnan avustamisen harkinnanvaraisesti. Osa palvelun tukemista tapahtumista tapahtuukin yöaikaan, mutta kaupunkialueella on usein rajoitteita näissäkin, sillä pääsääntöisesti yöaikaan kello 22–7 ei saa meluta.⁹⁴

Kulttuurikeskukset

Kulttuurikeskuksilla ei ole roolia yöelämän tai yötalouden kehittämisessä. Talojen esitykset järjestetään pääosin ihmisten vapaa-ajalla eli iltaisin. Poikkeuksena ovat seniorimatineat, kouluille suunnattu ohjelma sekä viikonloppuisin järjestettävät perhetapahtumat. Joitakin

⁹⁰ STT Info 7.6.2019. Helsinki palkkaa kaupungin yöllistä toimintaa kehittävän yöluotsin. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/69859993/helsinki-palkkaa-kaupungin-yollista-toimintaa-kehittavan-yoluotsin?publisherId=60590288>. Luettu 30.1.2026; Helsingin kaupungin Facebook-päivitys 26.6.2020. <https://www.facebook.com/helsinginkaupunki/photos/-olen-salla-vallius-helsingin-uusi-y%C3%B6luotsi-teht%C3%A4v%C3%A4n%C3%A4ni-on-mietti%C3%A4-millainen-hel/4222633864445782/>. Luettu 30.1.2026.

⁹¹ Helsingin uutiset 9.4.2022. Yöelämä: Helsingin ensimmäisen yöluotsin tilalle ei ole palkattu enää uutta. HU kysyi miksi. <https://www.helsingin uutiset.fi/paikalliset/4544213>. Luettu 30.1.2026.

⁹² Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025.

⁹³ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

⁹⁴ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön haastattelu 2.10.2025; Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025; <https://www.hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/ympariston-ja-luonnon-suojelu/ymparistohaittojen-ehkaisy/ymparistonsuojelumaaraykset>. Luettu 3.2.2026.

esityksiä on aikaistettu alkamaan kello 18.30, sillä näin asiakkaat ovat kokeneet olonsa turvallisemmaksi.⁹⁵

3.3.4 Tapahtumien edellytysten sekä kulttuurin ja taiteen näkymisen ja kuulumisen edistäminen

Helsingin kaupunki perusti koko strategiakaudeksi 2021–2025 yhdessä kaupungin elinkeinoelämän edustajien kanssa yhteisen Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyöryhmä ydinkeskustan elinvoiman vahvistamiseksi -työryhmän eli HELY-ryhmän. Työryhmä on pormestarin vetämä, mutta työryhmässä on toiminut henkilöitä myös kulttuuripalveluista, esimerkiksi kulttuurijohtaja ja Helsingin kaupunginmuseon johtaja. HELY-ryhmä antoi toimeksiannon syksyllä 2024 ja talvella 2025 Elinkeinoelämän ja kaupungin yhteinen tahtotila ydinkeskustan kehittämiseksi -työn toteuttamiseksi. Yksi painopiste elävän ydinkeskustan kehittämiseksi oli kohtaamisia ja elämyksiä, jonka mukaan ”Tapahtumat, kulttuuri ja tunnelma houkuttelevat uudella tavalla. Ihmisten vapaa-ajan kiinnostusten ja kulutustottumusten muuttuessa ydinkeskustan tarjoama elämysten, viihtymisen, kulttuurin ja ainutlaatuisen kaupunkiympäristön parissa on yhä suurempi vahvuus hyödynnettäväksi.” Työn toteutus tulee tosin tapahtumaan vasta seuraavalla strategiakaudella, eikä se näin ollen ole ehtinyt vaikuttaa vielä strategiakauden 2021–2025 aikana.⁹⁶

Strategiakauden 2021–2025 aikana kulttuuripalvelukokonaisuudessa on edistetty tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa kaikkien palvelujen osalta. Kaikilla palveluilla on myös toimipisteitä keskustassa, joten tavoitteen toteutus on sitä kautta ollut helpompaa.

Kaupunginmuseo

Kulttuuriin liittyvistä strategiamaininnoista Helsingin kaupunginmuseo on parhaimmin edistänyt juuri tapahtumien edellytysten sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Tähän on suurelta osin vaikuttanut kaupunginmuseon sekä sen toimipisteiden fyysiset sijainnit, sillä toimipisteet sijaitsevat ydinkeskustan ja kantakaupungin alueilla. Kaupunginmuseon toimipisteissä vieraillee sekä helsinkiläisiä että matkailijoita. Aleksanterinkadun toimipisteessä käy vuosittain yli 300 000 kävijää ja kaikissa toimipisteissä yhteensä yli 400 000 kävijää. Yksi kaupunginmuseon keskeisistä

⁹⁵ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistioluonnokseen, sähköposti 3.3.2026.

⁹⁶ Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu 10.6.2025; STT Info 15.12.2021. Helsingin kaupunki haluaa kehittää keskustan vetovoimaa ja parantaa keskustassa toimivien yritysten toimintaedellytyksiä. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/69927762/helsingin-kaupunki-haluaa-kehittaa-keskustan-vetovoimaa-ja-parantaa-keskustassa-toimivien-yritysten-toimintaedellytyksia?publisherId=60590288>. Luettu 4.2.2026; Elinkeinoelämän ja kaupungin yhteinen tahtotila ydinkeskustan kehittämiseksi 2025.

palveluista on Lasten kaupunki, joka toimii Aleksanterinkadun toimipisteessä. Lasten kaupunki on toiminut lapsiperheiden palveluna jo yli 10 vuotta.⁹⁷

Myös kantakaupungin alueella kaupunginmuseo pyrkii edistämään kulttuurin ja taiteen näkymistä yhteistyöhöillä muiden toimijoiden kanssa, kuten esimerkiksi torikorttelin toimijoiden, Tuomaan Markkinoiden, *Tall Ships Races* -tapahtuman ja Stadin Silakkamarkkinoiden kanssa.⁹⁸

Kaupunginorkesteri

Musiikkitalo, jossa kaupunginorkesteri toimii, sijaitsee Helsingin ytimessä. Talon kansalaistorin puoleista suurta mediaseinää käytetään sisällön esitysalustana. Seinällä esitetään muun muassa talon päätoimijoiden konserttitallenteita vuosittaisen Musiikkitalon Vapaapäivä -tapahtuman aikana, ja syksyllä 2025 seinällä esitettiin myös kaupunginorkesterin avajaiskonsertti. Orkesterin konsertteja järjestetään tällaisina ulkoilmanäytöksinä noin kaksi kertaa vuodessa sääolosuhteiden salliessa.⁹⁹

Kulttuurin edistäminen -palvelu

Kulttuurin edistäminen -palvelun voidaan sanoa edistäneen tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Suuri osa taiteen ja kulttuurin toiminta-avustuksilla tuetusta toimijakentästä toimii keskusta-alueella, kuten myös projektiavustuksilla tuettu toiminta. Avustuksilla voidaan tukea esimerkiksi keskustan tapahtumia ja festivaaleja, jotka elävöittävät keskustaa. Myös Annantalo, joka on lasten kulttuurin osalta merkittävä toimija, sijaitsee keskustassa.¹⁰⁰

Kulttuurikeskukset

Kulttuurikeskukset-palveluun kuuluva Savoy-teatteri on keskeinen keskusta-alueen taiteen ja kulttuurin tapahtumapaikka. Teatterissa käy vilkkaasti kansainvälisiä vierailijoita ja se on myös kotimaisten näyttämötaiteilijoiden arvostama. Savoy-teatteri sijoittuikin suomalaisten teattereiden kiinnostavuuden listauksessa kuudennelle sijalle. Vuonna 2025 aloitetulla yhteistyöllä yksityisen toimijan kanssa aiotaan vahvistaa teatterin asiakaskokemusta ravintolapalvelujen, tapahtumatuotannon sekä markkinoinnin osalta.¹⁰¹

Kulttuurikeskukset-palvelu on yhdessä Savoy-teatterin kanssa panostanut myös Espan lavan toiminnan kehittämiseen. Erityisesti vuosina 2024–2025 lisärahoitusta käytettiin

⁹⁷ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025.

⁹⁸ Museonjohtajan haastattelu 6.10.2025.

⁹⁹ Kaupunginorkesterin intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu 26.9.2025; Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 19.9.2025.

¹⁰⁰ Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön haastattelu 2.10.2025; Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, sähköposti 11.12.2025.

¹⁰¹ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön lähettämä materiaali, sähköposti 25.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025.

lavan tuotannon kehittämiseen esitystuotannon laatua parantamalla ja taiteenalojen kirjoa monipuolistamalla. Lavaa on myös kunnostettu yhteistyössä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Espan lavasta on haluttu tehdä Esplanadin puiston kulttuurinen keidas niin kaupunkilaisia kuin matkailijoitakin varten. Savoy-teatteri ja sen Espan lava tekivät kävijäennätykset sekä vuonna 2024, että vuonna 2025.¹⁰²

Lisäksi vuonna 2021 Kulttuurikeskukset-palvelu toteutti yhteistyössä Helsingin kaupunkitilojen ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa Kasarmitorin kesäterassin ja keskustan kesäkadut osana koronasta palautumisen kokonaisuutta. Kesäterassi toi monimuotoista ohjelmaa Kasarmitorin terasseille ja ympäröiville kesäkaduille noin kahden kesäkuukauden ajan. Aikavälillä järjestettiin 240 yksittäistä esityskertaa. Ohjelmisto sisälsi monipuolisesti musiikkia, tanssia, teatteria, kuva- ja käsityötaiteita, sirkusta ja sanataidetta ja keskusteluja.¹⁰³

3.4 Kulttuuripalvelujen käyttö ja asiakaskokemus

3.4.1 Käyntimäärien kehitys kulttuuripalveluissa

Strategiakausi 2021–2025 oli siitä poikkeava, että sen alkua varjosti koronapandemia. Koronapandemia oli strategiassa esillä esimerkiksi koronapandemiasta toipumisen tavoittelun sekä erillisen koronapalautumisen kokonaisuuden kautta. Koronavirus levisi Suomeen vuonna 2020 ja tautia esiintyi runsaasti vuosina 2020–2022. Heinäkuusta 2023 lähtien koronavirusta ei ole enää luokiteltu yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi.¹⁰⁴

Koronaviruspandemian vaikutukset olivat Helsingissä erityisen merkittävät, sillä Suomen tartuntatapaukset painottuivat pääkaupunkiseudulle. Koronarajoitukset vaikuttivat esimerkiksi museoiden aukioloaikoihin ja pääkaupunkiseudulla suurin osa museoista jouduttiin pitämään kiinni koko kevään 2021. Myös vuonna 2020 museot olivat kiinni koko maassa noin 2,5 kuukautta. Fyysiset käyntimäärät koko Suomessa vähenivät näin ollen reilulla kolmella miljoonalla käynnillä vuoteen 2019 verrattuna. Vuonna 2021 käyntiluvut pysyivät lähes samalla tasolla kuin vuonna 2020. Koronaviruksen leviämisen rajoittamiseksi päätetyt kokoontumisrajoitukset vaikuttivat kaikkiin yleisötapahtumiin ja näyttelyiden järjestämiseen. Yleisesti käyntimääriä ja kotitalouksien rahankäyttöä tarkastelemalla onkin todettavissa, ettei kulttuuriala ole vielä tänä päivänä toipunut

¹⁰² Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; Kulttuuripalvelun kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

¹⁰³ Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu 30.9.2025; Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, sähköposti 29.9.2025; Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

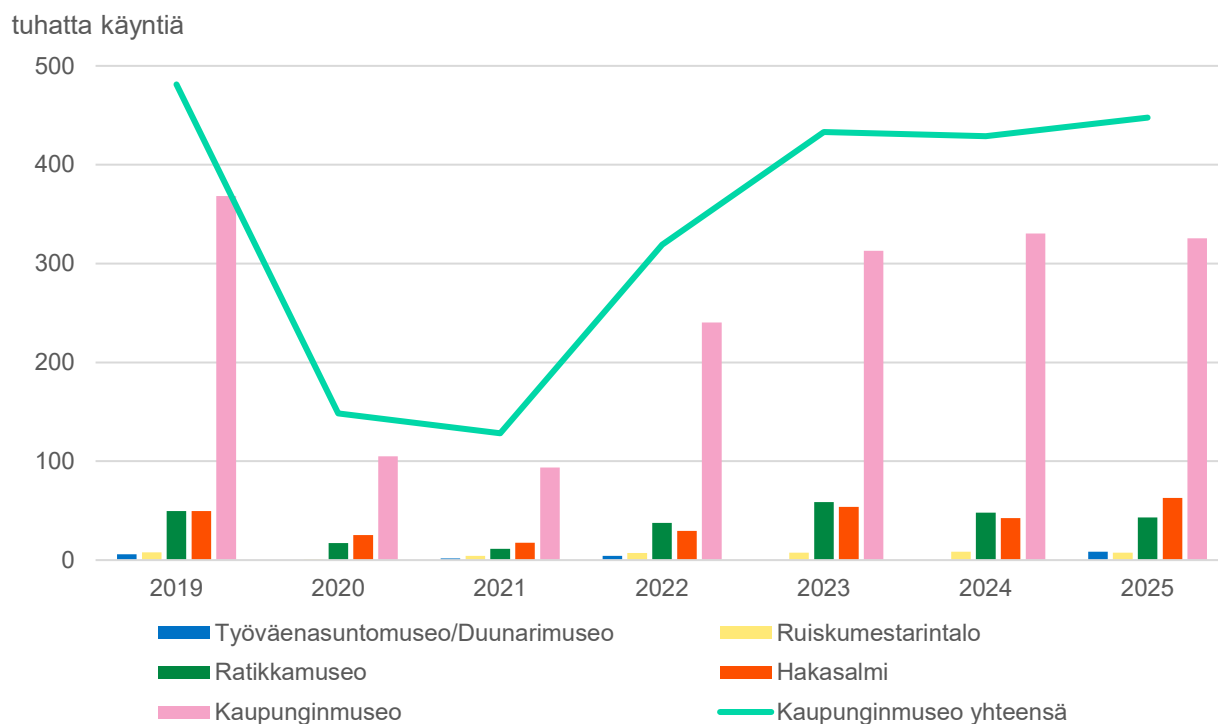
¹⁰⁴ Kasvun paikka. Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025; Truong Nguyen ym. 2022; <https://stm.fi/korona>. Luettu 22.1.2026.

koronapandemiasta. Toisaalta positiivisiakin näkymiä on ollut: esimerkiksi vuonna 2023 päätoimiset museot rikkoivat vuoden 2019 kävijäennätyksen.¹⁰⁵

Helsingissä kulttuuripalvelukokonaisuuden osalta esimerkiksi kaupunginmuseon ja kaupunginorkesterin käyntimääriä vuosilta 2019–2025 tarkastellessa on havaittavissa selkeä notkahdus vuosina 2020 ja 2021 (kuviot 2 ja 3). Kuviosta 2 nähdään, miten kaupunginmuseon käyntimäärät putosivat vuoden 2019 lähes 500 000 käynnistä vuoden 2020 noin 150 000 käyntiin. Koronapandemian helpottaessa vuonna 2022 käyntimäärät ovat hiljalleen nousseet, mutta vielä vuoteen 2025 mennessä kaupunginmuseon käyntimäärät eivät täysin ole palanneet koronaa edeltävälle tasolle. Vuoden 2025 kävijämäärätavoite kuitenkin ylitettiin. Kävijätavoite oli Aleksanterinkadun museokohteessa 280 000 kävijää ja kaikissa kaupunginmuseon museokohteissa yhteensä 393 000 kävijää. Aleksanterinkadun museokohteessa vieraili vuoden 2025 aikana lähes 326 000 kävijää ja kaikissa kaupunginmuseon museokohteissa yhteensä noin 447 800 kävijää. Vuonna 2024 kaupunginmuseossa käynnistettiin Aleksanterinkadun museokohteen tilojen, palvelupolun ja sisältöjen uudistaminen. Tilojen perusparannukset on ohjelmoitu vuosille 2024–2026, ja remonttien ajaksi kävijämäärätavoitteet on asetettu normaalia alhaisemmiksi.¹⁰⁶

¹⁰⁵ Järvelä 2022; Museoviraston uutinen 3.2.2021. Korona näkyi voimakkaasti Suomen museoiden käyntimäärissä vuonna 2020. <https://www.museovirasto.fi/fi/ajankohtaista/korona-nakyi-voimakkaasti-suomen-museoiden-kayntimaarissa-vuonna-2020>; Museoviraston uutinen 22.6.2022. Museotilastot vuodelta 2021 julkaistu – koronan vaikutus näkyy edelleen. <https://www.museovirasto.fi/fi/ajankohtaista/museotilastot-2021-julkaistu>; Tilastokeskuksen artikkeli 13.12.2024. Koronapandemia jätti jälkensä kulttuuriosallistumiseen: museot rikkovat kävijäennätyksiä, toiset alat menettivät yleisöjään. <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2024/Koronapandemia-jaetti-jaelkensa-kulttuuriosallistumiseen-museot-rikkovat-kaevijaeennaetyksia-toiset-alat-menettivaet-yleisoejajaan>. Luettu 22.1.2026.

¹⁰⁶ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

Kuvio 2. Kaupunginmuseon käyntimäärät vuosina 2019–2025¹⁰⁷

Tarkastellessa kuviosta 2 Helsingin kaupunginmuseon toimipisteitä (Työväenasuntomuseo eli nykyisin Duunarimuseo, Ruiskumestarintalo, Ratikkamuseo, Kaupunginmuseo ja Hakasalmen huvila) voidaan havaita yksittäisten toimipisteiden käyntimäärien palanneen koronaa edeltävälle tasolle tai jopa ylittäneen sen. Esimerkiksi nykyinen Duunarimuseo on onnistunut kasvattamaan käyntimääränsä vajaasta 6 000 vuosittaisesta käynnistä noin 8 500 käyntiin. Duunarimuseon eli entisen Työväenasuntomuseon käyntimääriin vaikutti vuonna 2024 toteutettu tekninen perusparannus, jolloin museo oli kokonaan suljettuna. Myös Hakasalmen huvilan käyntimäärät ovat kasvaneet vajaasta 50 000 vuosittaisesta käynnistä noin 63 000 käyntiin. Ruiskumestarintalon, Ratikkamuseon ja Kaupunginmuseon vuosittaiset käyntimäärät olivat edelleen vuonna 2025 alle koronaa edeltävän ajan. Kokonaisuutta tarkastellessa Helsingin kaupunginmuseon käyntimäärät ovat viime vuodet pysytelleet samassa tasossa.¹⁰⁸

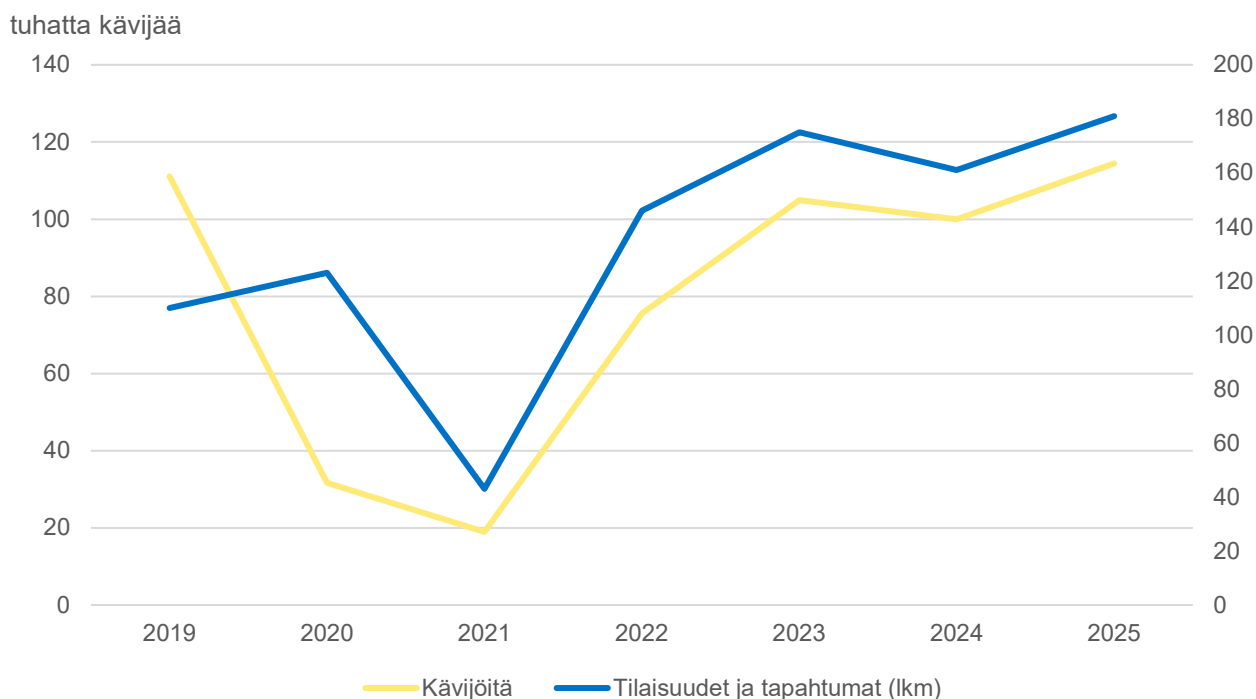
Kuten Helsingin kaupunginmuseon käyntimäärissä, myös Helsingin kaupunginorkesterin kävijämäärissä oli vuosina 2020 ja 2021 selkeä pudotus koronaa edeltävästä ajasta. Kaupunginorkesteri kuitenkin järjesti konsertteja läpi korona-ajan kulloistenkin kokoontumis- ja henkilömäärärajoitusten mukaisesti. Lisäksi ilman saliyleisöä järjestetyt konsertit ja esiintymiset striimattiin tai radioitiin.¹⁰⁹ Kuviosta 3 nähdään, miten kaupunginorkesterin kävijämäärät putosivat vuoden 2019 reilusta 111 000 kävijästä vuoden 2020 vajaaseen 32 000 kävijään. Kuviossa vasemmanpuoleinen akseli kuvaa

¹⁰⁷ Kulttuurin käyntikerrat kuukausittain (Excel) ja Kulttuurin käyntikerrat 2025 (Excel). Saatu sähköpostitse 1.9.2025 ja 22.1.2026 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talous- ja suunnittelupalvelujen suunnitteluyksikön erityisasiantuntijalta.

¹⁰⁸ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

¹⁰⁹ Kaupunginorkesterin kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 23.2.2026.

kävijämääriä ja oikeanpuoleinen akseli tilaisuuksien ja tapahtumien lukumäärää. Kaupunginorkesterin tilaisuudet ja tapahtumat sisältää sinfoniakonsertit, viihdekonsertit ja vastaavat, lasten- ja kummikonsertit, muut konsertit, tilauskonsertit, ulkomaiset konsertit, kamarimusiikkikonsertit, avoimet kenraaliharjoitukset sekä puhetilaisuudet, installaatiot ja vastaavat. Suurin osa käynneistä on muodostunut sinfoniakonserteista, esimerkiksi vuonna 2025 yli puolet kaikista käynneistä tuli sinfoniakonserttien kävijöistä.

Kuvio 3. Kaupunginorkesterin kävijämäärät sekä tilaisuudet ja tapahtumat vuosina 2019–2025¹¹⁰ Kaupunginorkesterin kävijämääräkehitys koronavuosien jälkeen on samankaltaista kuin kaupunginmuseon käyntimääräkehitys. Kuten kaupunginmuseon, myös kaupunginorkesterin kävijämäärä nousi vuonna 2023 lähes koronaa edeltävälle tasolle. Kuitenkin toisin kuin kaupunginmuseo, kaupunginorkesteri on onnistunut vuoteen 2025 mennessä kasvattamaan vetovoimaansa yli vuoden 2019 tason, sillä vuonna 2025 kaupunginorkesterissa oli jo noin 114 000 kävijää. Kävijämäärissä ylitettiin vuoden tavoite, joka oli 105 000 kävijää. Myös kaupunginorkesterin tilaisuuksien ja tapahtumien määrä on vuosien 2019–2025 aikana kasvanut selkeästi 110 vuosittaisesta tilaisuudesta ja tapahtumasta 181 tilaisuuteen ja tapahtumaan. (Kuvio 3.)

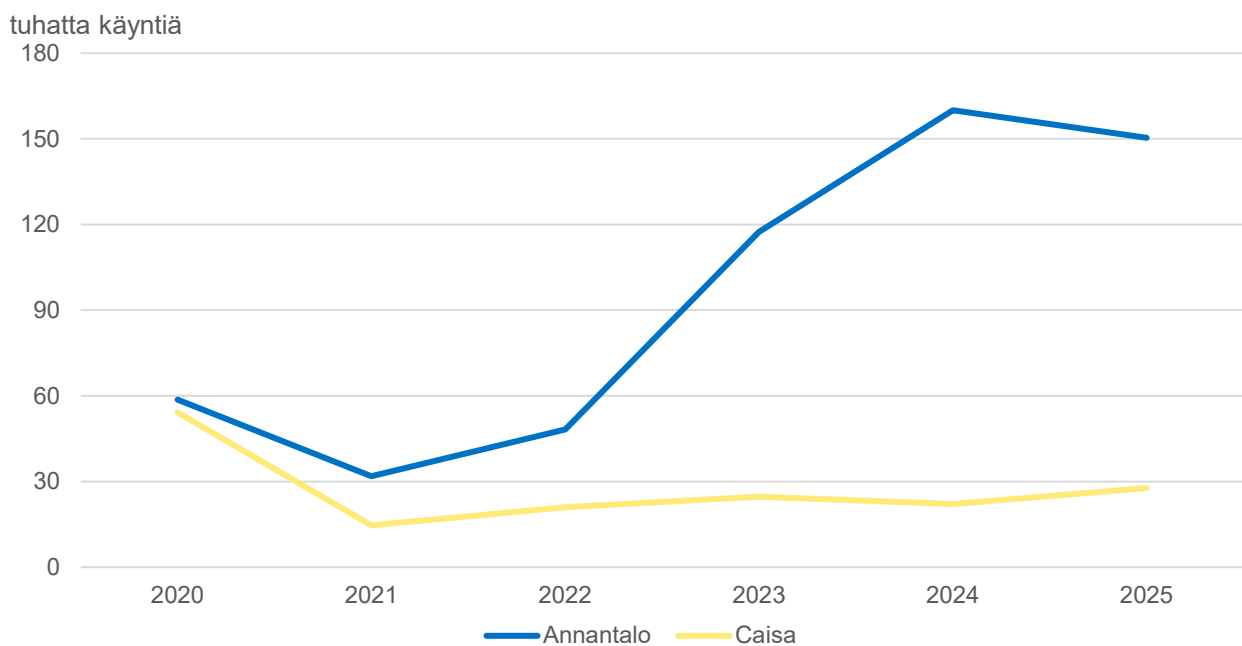
Kulttuurin edistäminen -palvelun osalta ei ole vertailukelpoisia käyntimäärälukuja vuodelta 2019, sillä palvelu oli vielä tuolloin eri tavoin organisoitu. Ennen vuotta 2020 Annantalon ja kulttuurikeskus Caisan käyntimäärät sisältyivät kulttuurikeskusten käyntimäärälukuihin.¹¹¹ Kuviota 4 tarkastellessa nähdään Annantalon ja Kulttuurikeskus Caisan käyntimäärät vuosina 2020–2025. Kuviosta on havaittavissa alhaisin vuosittainen käyntimäärä etenkin

¹¹⁰ HKO kävijämäärät 2019–2025 (Excel). Saatu sähköpostitse 23.1.2026 Helsingin kaupunginorkesterin viestintä- ja yhteyspäälliköltä.

¹¹¹ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

Annantalossa koronapandemian aikaan vuonna 2021, kun käyntejä oli vain vajaa 32 000. Toisinkuin kaupunginmuseon ja kaupunginorkesterin käyntimäärät, jotka kasvoivat nopeasti vuosina 2022 ja 2023, Annantalon käyntimäärät eivät vuonna 2022 palanneet edes koronavuoden 2020 tasolle. Annantalon käyntimäärät alkoivat kuitenkin vuonna 2023 kasvaa taas voimakkaammin, ja vuonna 2024 vuosittainen käyntimäärä oli kasvanut jopa 402 prosenttia verrattuna vuoden 2021 käyntimäärään. Vuonna 2025 käyntejä oli hieman edellisvuotta vähemmän, kun vuosittainen käyntimäärä asettui noin 150 000:een. Vuoden 2025 käyntimäärätavoite kuitenkin ylitettiin. Käyntitavoite oli Annantalon osalta 80 000.

Annantalon käyntimäärät nousivat paljon koronavuosien jälkeen, ja myös kulttuurikeskus Caisan osalta päästiin takaisin koronaan edeltäviin lukemiin. Vuosien 2020–2025 tarkasteluajanjaksolla Caisassa oli eniten käyntejä vuonna 2020, yli 54 000. Vuosina 2021–2025 Caisan vuosittaiset käynnit ovat kuitenkin pysytelleet alle 30 000:ssa. Caisan vuoden 2020 käyntimäärää selittää Kiinalainen Uusivuosi, joka tuolloin vielä järjestettiin Caisan alaisuudessa vuoden alussa Kansalaistorilla. Kulttuurikeskus Caisan omissa tiloissa noin 28 000 käyntiä oli vuonna 2020. Näin ollen myös Caisan osalta käyntimäärien voidaan todeta kasvaneen selvästi koronavuosien jälkeen, kun vuoden 2021 noin 14 600 käyntiä on kasvanut vuoden 2024 noin 27 800 käyntiin. Caisa myös ylitti vuoden 2025 käyntimäärätavoitteen, joka oli 25 000 käyntiä.¹¹²

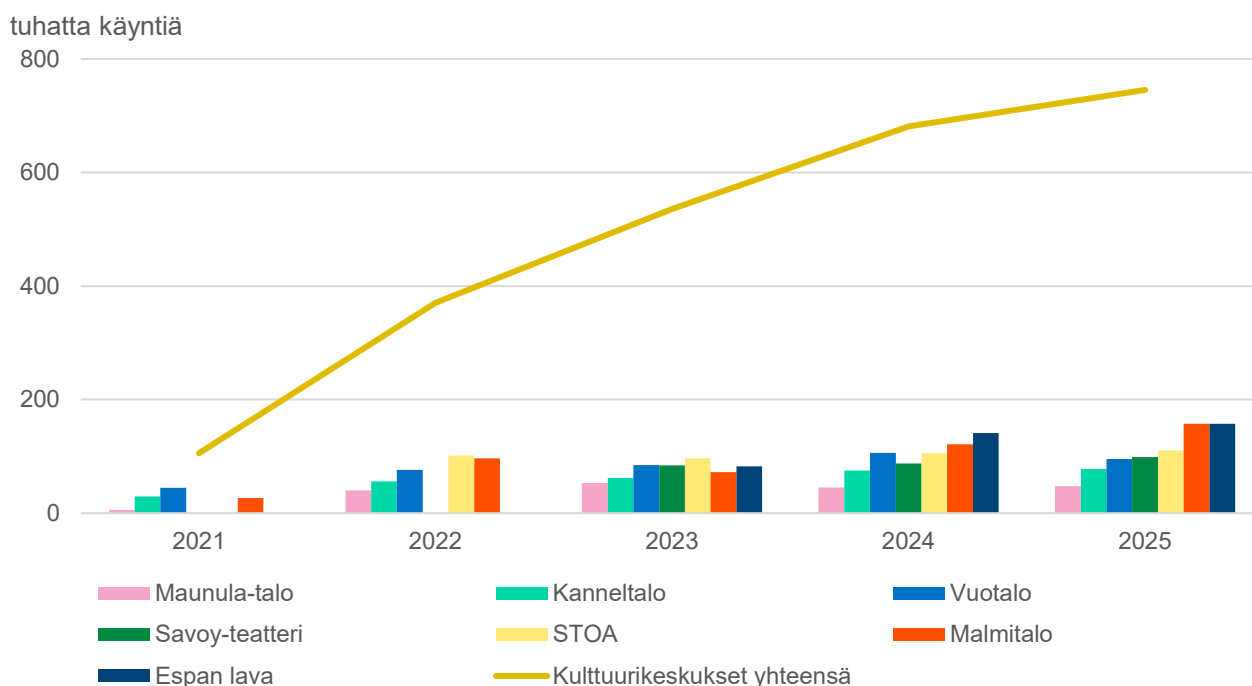
Kuvio 4. Kulttuurin edistäminen -palvelun Annantalon ja Kulttuurikeskus Caisan käyntimäärät vuosina 2020–2025¹¹³

¹¹² Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

¹¹³ Kulttuurin käyntikerrat kuukausittain (Excel), Kulttuurin käyntikerrat 2025 (Excel) ja Kuke käynnit 2020–2023 (Excel). Saatua sähköpostitse 1.9.2025 ja 22.1.2026 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talous- ja suunnittelupalvelujen suunnitteluyksikön erityisasiantuntijalta.

Myöskään kulttuurikeskukset-palvelun osalta ei saatu tietoja käyntimääristä koronaa edeltävältä ajalta, sillä tiedot eivät olleet vertailukelpoisia. Kuitenkin kuviota 5 tarkastellessa on nähtävissä koronavuoden 2021 alhaiset käyntimäärät, kun kulttuurikeskuksissa yhteensä kyseisen vuoden käyntimäärä jäi vajaaseen 106 000:een. Tämän jälkeen kaikkien kulttuurikeskusten yhteenlaskettu vuosittainen käyntimäärä on tasaisesti kasvanut vuoden 2025 reiluun 745 000 käyntiin, mikä on kulttuurikeskusten kaikkien aikojen ennätysvuosi. Kulttuurikeskukset ylittivät vuoden 2025 tavoitteensa 544 000 käyntiä noin 37 prosentilla.¹¹⁴

Tarkastellessa yksittäisiä kulttuurikeskuksia kuviosta 5, voidaan havaita jokaisen kulttuurikeskuksen kasvattaneen omaa käyntimääräänsä. Ainoastaan Vuotalon käyntimäärissä on tapahtunut vuonna 2025 pieni notkahdus, kun käyntien määrä putosi vuoden 2024 vajaasta 106 000 käynnistä noin 95 500 käyntiin. Vuonna 2025 kulttuurikeskuksista eniten käyntejä houkutteli Savoy-teatteri ja sen Espan lava, jotka vastasivat kolmanneksesta kulttuurikeskusten kävijämäärästä. Myös Malmitalo oli erittäin suosittu ja se muodostikin noin 21 prosenttia kaikista kulttuurikeskusten käynneistä.¹¹⁵

Kuvio 5. Kulttuurikeskusten käyntimäärät vuosina 2021–2025¹¹⁶

Kulttuuripalvelukokonaisuuden palveluista osan voidaan arvioida palanneen koronaa edeltävälle tasolle tai jopa ylittäneen sen. Kulttuuripalvelujen vetovoimaisuuden kasvaminen ei kuitenkaan ole yksiselitteistä, sillä tutkimusten mukaan on viitteitä siitä, että esimerkiksi tietyt ikäryhmät eivät ole jatkaneet kulttuuriosallistumistaan entiseen tapaan.

¹¹⁴ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

¹¹⁵ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

¹¹⁶ Kulttuurin käyntikerrat kuukausittain (Excel) ja Kulttuurin käyntikerrat 2025 (Excel). Saatu sähköpostitse 1.9.2025 ja 22.1.2026 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talous- ja suunnittelupalvelujen suunnitteluyksikön erityisasiantuntijalta.

Kuluttajien osalta on havaittu myös kulutustottumusten muutoksia niin koronapandemian kuin Euroopassa käynnissä olevan sodan sekä sen liikkeelle laittaman energiakriisin vaikutuksesta. Inflaation noustessa ostovoiman ailahtelu on lisännyt kuluttajien varovaisuutta. Kulutustottumusten muutos on vaikuttanut myös kulttuurisiin käyttäytymis- ja kulutustottumusten muutoksiin. Esimerkiksi etätöyön lisääntyminen ja muut elämäntapojen muutokset ovat osaltaan muokanneet kulttuuripalvelujen käyttöä.¹¹⁷

3.4.2 Kulttuuripalvelujen asiakaspalaute

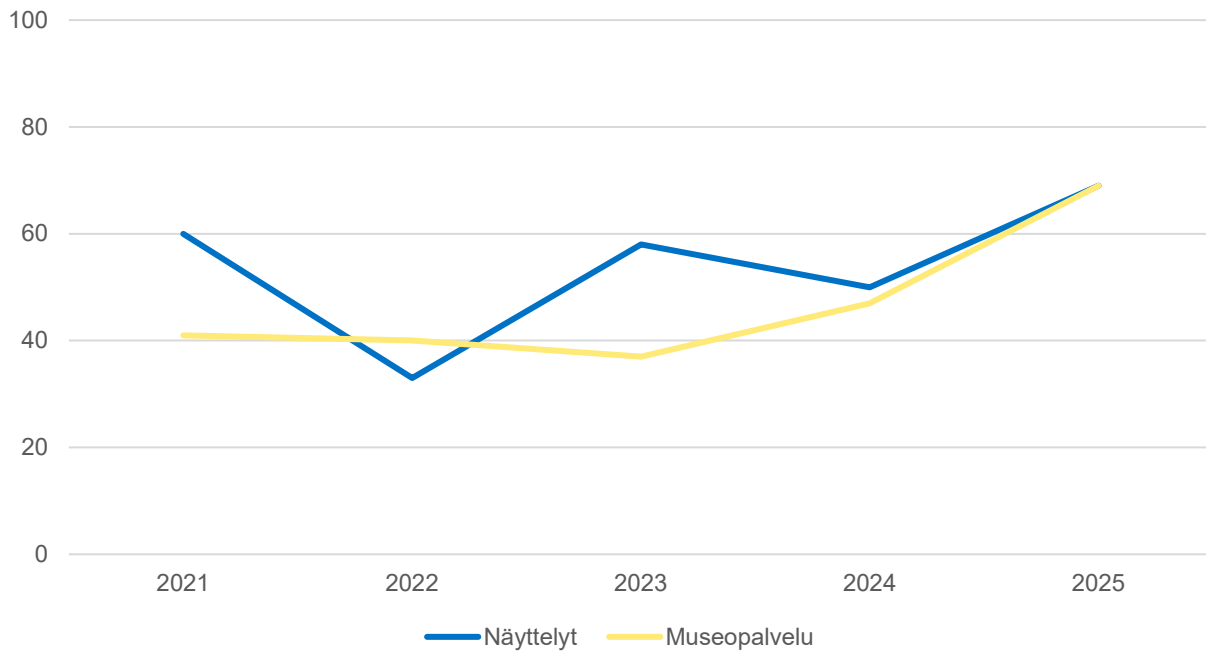
Kulttuuripalveluiden asiakastyytyväisyyttä mitataan NPS-suosittelemisindeksillä. Palautetta saadaan myös avoimen palautteen kautta. Annettujen palautteiden määrä ei kuitenkaan ole suuri ja esimerkiksi kulttuurikeskusten toiminta on tapahtumakeskeistä, jolloin arvioissa ison roolin voi saada kulloinkin järjestettävä tapahtuma varsinaisen palvelun sijaan. Lisäksi se, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kokonaisuus jakautuu neljään hyvin erilaiseen palveluun, voi vaikeuttaa hahmottamaan kenelle ja mille tahoille palaute tulisi osoittaa.¹¹⁸

Helsingin kaupunginmuseo kerää tietoja asiakastyytyväisyydestä. Asiakastyytyväisyyttä mitataan sekä museokäyntien, että museon kouluille ja päiväkodeille järjestämien oppimispalveluiden osalta. Näyttelyistä kerätään asiakaskokemusta mittaava suosittelemiseksi (NPS). NPS-asteikko vaihtelee välillä –100–100, jossa suurempi on parempi. Kuviosta 6 nähdään, miten museon näyttelyiden yhteenlaskettu suosittelemisindeksin keskiarvo on vaihdellut vuosina 2021–2025 lukujen 33–69 välillä. Museopalvelun kokonaissuosittelemiseksi taas on kehittynyt vuosien 2021–2025 aikana noin 40:stä 69:ään.¹¹⁹

¹¹⁷ Kulturanalys Norden 2023; Suomalainen työ 2023.

¹¹⁸ Tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 5.12.2026; Projektipäällikön toimittamat lisämateriaalit tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynniltä, sähköposti 9.1.2026.

¹¹⁹ Kaupunginmuseon toimintakertomukset vuosilta 2021–2024; Kulttuuripalvelujen kommentit muistioloonnokseen, sähköposti 3.3.2026.

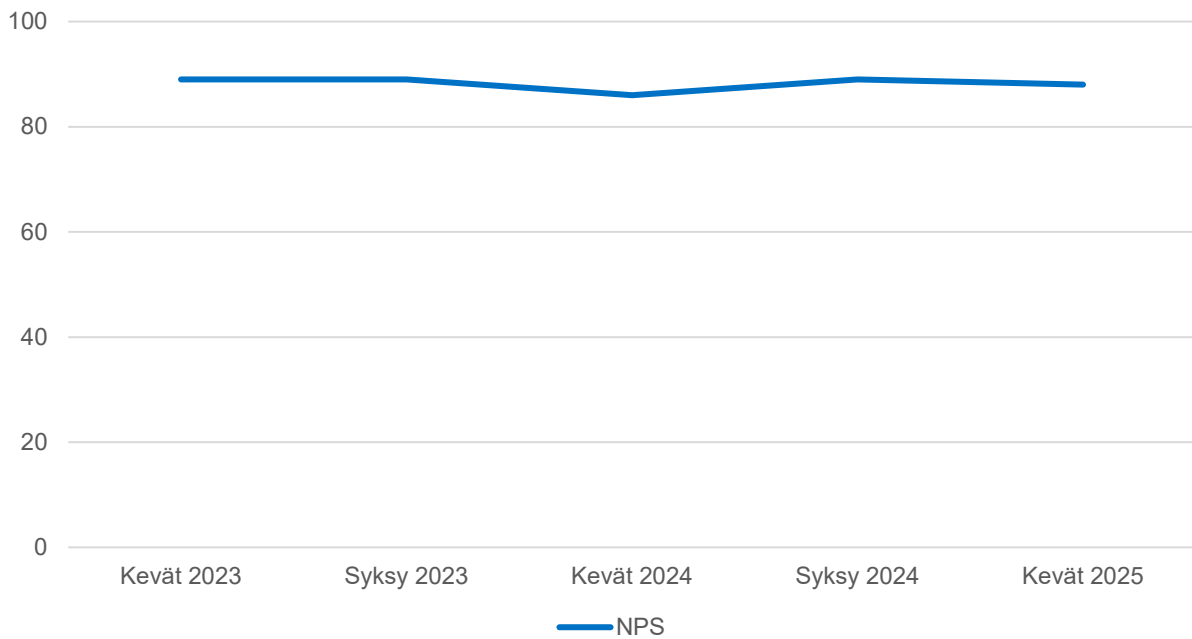
Kuvio 6. Kaupunginmuseon NPS-indeksi vuosilta 2021–2025.¹²⁰

Helsingin kaupunginorkesteri kerää konserttipalautteita sekä kevät-, että syyskaudella yhteensä noin 20 konsertista kalenterivuoden aikana. Konserttikokemusta pyydetään arvioimaan asteikolla 1–5, jolla 1 tarkoittaa surkeaa konserttikokemusta ja 5 loistavaa. Arviot konserttikokemuksista ovat tarkasteluvuosina olleet tasaisesti 4,5.

Konserttipalautteista laskettu suositteluindeksi on tasaisesti pysynyt korkealla tasolla, lähes 90:ssä. Orkesterin saamien palautteiden antajissa korostuvat erityisesti suomenkieliset, naissukupuoliset ja 70–79-vuotiaat. Kaupunginorkesterin NPS-indeksin kehittyminen on esitetty kuviossa 7.¹²¹

¹²⁰ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

¹²¹ Projektipäällikön toimittamat lisämateriaalit tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynniltä, sähköposti 9.1.2026; Kaupunginorkesterin kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 23.2.2026.

Kuvio 7. Kaupunginorkesterin NPS-indeksi vuosilta 2023–2025.¹²²

Kulttuurikeskukset keräävät asiakastyytyväisyystietoja HappyOrNot-kyselyautomaatein, säännöllisin asiakastyytyväisyyskyselyin, haastatteluin sekä konsulttityönä. Lisäksi alueellisten kulttuurikeskusten kahden vuoden visiotyön aikana kerättiin asiakastietoa yhdessä palvelumuotoiluyrityksen kanssa. Kulttuurikeskuksen asiakaspalautteet ovat olleet aina hyviä. Muun muassa ohjelmiston sisältöä ja hintatasoa on pidetty sopivana. Tyytymättömyys on liittynyt esimerkiksi WC-jonoihin, väliaikatarjoilujen hitauteen ja joskus tilojen kuntoon. Savoy-teatteri teettää säännöllisesti laajan kyselyn yksityisen palveluntarjoajan toteuttamana.¹²³

Kulttuurialan toimijoiden kuuleminen, osallistaminen ja yhteiskehittäminen ovat vakiintuneita osia kulttuuripalveluiden toiminnan ja palveluiden kehittämistä. Merkittävimmät alan toimijoiden osallistamisen tavat kuluneella strategiakaudella olivat Kulttuurikeskusten visiotyö, vuonna 2025 valmistunut Luovien alojen kasvuteot -selvitys sekä kaupunkiympäristön toimialan kanssa yhteistyössä tehty selvitys taiteen ja kulttuurin käytettävissä olevien tilojen kehittämisestä.¹²⁴

Luovien alojen kasvuteot-selvitys liittyi Taide- ja kulttuuri Helsingissä 2030 -vision tavoitteisiin ja toimenpide-ehdotuksiin. Selvityksessä käytiin keskusteluja ja tehtiin haastatteluja lähes sadan luovia aloja edustavan asiantuntijan kanssa. Selvityksen kautta kerättiin laajasti tietoa kulttuurialan näkemyksistä ja siinä esitellään yhdeksän tekoa

¹²² Projektipäällikön toimittamat lisämateriaalit tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynniltä, sähköposti 9.1.2026.

¹²³ Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, sähköposti 3.3.2026.

¹²⁴ Projektipäällikön toimittamat lisämateriaalit tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynniltä, sähköposti 9.1.2026; <https://www.hel.fi/fi/uutiset/selvitys-luovien-alojen-kasvupotentiaalista-julkaistu-luovat-alat-kirittavat-helsingin-kaupunkia>. Luettu 4.3.2026.

luovien alojen kasvun kiihdyttämiseksi, alojen yhteistyön vahvistamiseksi ja uusien ekosysteemien synnyttämiseksi luovien alojen ympärille.¹²⁵

¹²⁵ Helsingin kaupungin uutinen 19.3.2025. Selvitys luovien alojen kasvupotentiaalista julkaistu – luovat alat kirittävät Helsingin kaupunkia kasvutekoihin. <https://www.hel.fi/fi/uutiset/selvitys-luovien-alojen-kasvupotentiaalista-julkaistu-luovat-alat-kirittavat-helsingin-kaupunkia>. Luettu 9.2.2026.

Lähteet

Arviointikäynnit ja haastattelut

Intendentin, orkesteripäällikön ja viestintä- ja yhteyspäällikön haastattelu, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Helsingin kaupunginorkesteri 26.9.2025.

Kulttuurijohtajan alkuhaastattelu, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala 10.6.2025.

Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön haastattelu, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Alueelliset taide- ja kulttuuripalvelut 29.9.2025.

Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön haastattelu, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Kulttuurin edistäminen 2.10.2025.

Museonjohtajan haastattelu, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Helsingin kaupunginmuseo 6.10.2025.

Tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 5.12.2025.

Sähköpostit

Kaupunginorkesterin ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Helsingin kaupunginorkesteri, sähköposti 19.9.2025.

Kaupunginorkesterin kommentit muistiolounnokseen, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Helsingin kaupunginorkesteri, sähköposti 23.2.2026.

Kulttuurijohtajan kommentit arviointikertomuksen tekstiluonnokseen, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Kulttuuri, sähköposti 8.3.2026.

Kulttuurikeskukset-palvelun päällikön ennakkovastaukset haastattelukysymyksiin, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Alueelliset taide- ja kulttuuripalvelut, sähköposti 29.9.2025.

Kulttuurin edistäminen -palvelun päällikön ja kumppanuuspäällikön kokoamat täydennetyt vastaukset haastatteluun, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Kulttuurin edistäminen, sähköposti 11.12.2025.

Kulttuuripalvelujen kommentit muistiolounnokseen, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Kulttuuri, sähköposti 3.3.2026.

Projektipäällikön toimittamat lisämateriaalit tarkastuslautakunnan 2. toimikunnan arviointikäynniltä, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Talous- ja suunnittelupalvelut, sähköposti 9.1.2026.

Muut lähteet

Helsingin kaupungin talousarviot vuosilta 2021–2025.

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2025:9. Kasvun paikka – Kaupunkistrategian 2021–2025 arviointi.

Helsingin kaupunginmuseon toimintakertomukset vuosilta 2021–2024.

Helsinki josta voimme olla ylpeitä. Kaupunkistrategia 2025–2029.

Järvelä, S. 2022. Helsingin kaupunki ja korona: Toimintakertomus pandemiavuosista 2020–2022. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslian kaupunkitietopalvelut. Muistioita 2022: 1.

Kasvun paikka. Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025.

Kaupunginkanslian julkaisu 2025. Elinkeinoelämän ja kaupungin yhteinen tahtotila ydinkeskustan kehittämiseksi.

Kestävää kasvua ja vetovoimaisuutta – kohti uutta! Helsingin matkailun ja tapahtumien toimintaohjelma 2022–2026.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimintakertomus 2023.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimintakertomus 2022.

Kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelustrategia 2021.

Kulturanalys Norden 2023. Kultursektorns återhämtning och förändring i spåren av covid-19-pandemin. Nordiska ministerrådet. Nord 2023: 029. Saatavilla <http://dx.doi.org/10.6027/nord2023-029>.

Laki esittävän taiteen edistämisestä 1082/2020.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998.

Museolaki 314/2019.

Suomalainen työ 2023. Suomi muutoksessa – Ristiriitainen kuluttaja 2024. Saatavilla <https://suomalainentyo.fi/tutkittua/suomi-muutoksessa-ristiriitainen-kuluttaja-2024/>.

Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023.

Tarkastusviraston arviointimuistio 2025. Suositusten vaikuttavuus 2023, 2. toimikunta.

Tarkastusviraston arviointimuistio 2023. Kulttuuriavustusten kehittäminen.

Tilastokeskus 2/2026. Julkisten menojen hintaindeksi kulttuuritoimelle.

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_jmhi/statfin_jmhi_pxt_11m5.px/.

Truong Nguyen, P., Kant, R., Van den Broeck, F., ym. 2022. The phylodynamics of SARS-CoV-2 during 2020 in Finland. Communications Medicine 2: 65. Saatavilla

<https://doi.org/10.1038/s43856-022-00130-7>.

Helsinki

Helsingin kaupunki
Tarkastusvirasto

PL 400, 00099 Helsingin kaupunki
tarkastusvirasto@hel.fi
arviointikertomus.fi